

PAGINI ANECDOTICE – CU ȘI DESPRE PROFESORI ȘI SAVANȚI ROMÂNI

Autor: dr.ing.Andrei Ciontu (promoția 1956 - FET)

Copertile și tehnoredactarea: ing. Radu Ungureanu

PREFAȚA

Cea mai corectă, după mine, definiție a ceea ce înseamnă anecdota am găsit-o în lucrarea [22]:

Anecdota: Povestire succintă a unui fapt curios, imaginar sau istoric, de natură să ilustreze detaliul unei opere, psihologia personajelor, substratul acțiunii. Alte definiții și păreri în virtutea cărora anecdota ar fi o povestire obligatoriu hazlie, cu final neașteptat, care se transmite în special oral, sau că între glumă, snoavă și banc, nu ar fi o mare deosebire, toate având scopul să provoace râsul și buna dispoziție, nu sunt corecte, nu rezistă unei analize pertinente. De exemplu, anecdotele scrise, și oricine o poate constata, sunt ceva mai întinse textual decât glumele sau bancurile (care se pot "confectiona" cu ușurință din nimic, ca „izvor”). Cum rămâne atunci cu transmisia orală a unor texte mai lungi, care trebuiesc memorate și reproduse oral (transmisie predilectă, după unii) cât mai fidel? Este, această transmisie, cel puțin incomodă și generatoare de distorsiuni, care finalmente conduce la crearea de "variațiuni pe o aceeași temă". Nu este adevărat nici că după lectura unei anecdote trebuie să râzi cu hohote. Este suficient să zâmbești numai puțin, să devii o clipă nostalgic și mirat de ceea ce ai citi (detalii din viața personajelor și a operelor, asupra psihologiei lor, asupra substratului acțiunii, etc). O reacție standard normală la recepționarea unei anecdote, ar fi de genul: "ia uite domle, p-asta n-o știam!"; Coanda să fi cântat la violoncel și să fi cântat împreună cu...Einstein!", sau „Grigore Moisil chiar așa de spontan, subtil și mucalit a fost?", etc

O diferențiere esențială a anecdotei de celelalte producții umoristice este aceea că se referă la personalități concrete și nu la anonimi, la întâmplări reale, cu un sâmbure de adevăr (ca și în cazul legendelor), dacă se comite și o fabulație în nararea lor, aceasta să fie verosimilă (și nu din domeniul fantasticului, prezent uneori în ...bancuri, în mod exclusivist), chiar dacă i se "inventează" un final vesel, hazliu, neașteptat, adică, o...poantă.

Numai în glume și bancuri, personajele sunt, de regulă, anonime încadrându-se la anumiți "eroi", sau categorii sociale "ținte", devenite notorii, ca de exemplu: șoferi, polițiști, femei blonde, olteni, ardeleni, evrei, dactilografe, secretare, etc. Personajele anonime tipice ale bancurilor românești sunt arhicunoscuții, Bulă, Itic, Nea Ion, Nea Gheorghe, Gheo, Maria, Marin, etc. Bancul, spre deosebire de anecdotă, pe lângă fapte reale sau imaginar-verosimile, poate recurge și la fantasmagorii, numai cu scopul de a produce râsul, prin poanta finală. Când începe să asculte un banc, auditoriul este nerăbdător să audă poanta, și de aceea bancurile scurte sunt mai ...bune, decât cele lungi, care țin asistentă încordată, și care pot plictisi.

Revenind asupra anecdotei, de regulă, fiind mai lungi ca text și, deci, mai greu de memorat, este mai puțin probabil că ele vor "circulară" pe cale orală, care, așa cum am arătat, le va deformă, și rămân să fie "savurate" citindu-le, de unde și demersul de față. Viața și activitatea oamenilor din elitele sociale au și aspecte anecdotice, mai multe sau mai puține, lucru ce depinde de comportamentul lor, de simțul umorului cu care i-a înzestrat mama Natură. Aceste aspecte anecdotice ale vieții lor nu sunt "autorelevate" de către " trăitorii, în atenție".

Este necesar ca, în preajmă lor, să existe niște observatori corespunzători, care să constate, la nevoie să deceleze, să aleagă, să redacteze anecdotele respective.

Umorului tehnico-științific i se potrivește, cel mai bine, exprimarea prin anecdote, o formă mai cultă de umor decât celelalte. El se referă la personaje și întâmplări din lumea științei și tehnicii, fiind (scuzați butada) un umor ”mai serios”, mai ”greu”, mai subtil decât umorul referitor la celelalte laturi ale activităților omenești, un umor...mai de calitate, mai valoros, și ...mai rar întâlnit. Ca unul care am lecturat foarte multe scrieri umoristice de tot felul, pot afirma că maximum 10% din cele citite poate fi încadrat la categoria ”umor tehnico-științific”. În țară noastră circulă multe anecdote despre savanții Lumii. Dar, de ce să fie vehiculate, aproape de exclusivitate, anecdote numai cu Galileo-Galilei, cu Newton, cu Ampere, cu Edison, cu Einstein și mulți alții, cu totii straini?!. Oare România nu a avut, și nu are savanții ei, trăitori pe pământul ei, sau în diaspora? Oare viețile acestora nu conțin și aspecte anecdotice? Eu cred că, da !; trebuie numai ca acestea să fie descoperite și încredințate ...hârtiei.

Din cei **16 savanți români** despre care va fi vorba în scrierea de față, pe 9 i-am cunoscut personal, fiind dascălii mei în anii de studenție (facultatea de electronica și telecomunicații din Institutul Politehnic București, seria 1951-1956). Aspectele anecdotice din viața și activitatea lor le-am ”prins” personal sau cu ajutorul colegilor de facultate (**Aurel Millea, Nona Millea, Ovidiu Olaru, Anibal Zaharescu, Constantin Stefanescu** și alții) și, în consecință, multe texte sunt originale, inedite, n-au văzut lumina tiparului. Desigur că am citit și tot ce s-a scris despre ei, ca și despre ceilalți 6, la modul serios (biografii și autobiografii, memorii, amintiri, interviuri,etc.), mie revenindu-mi sarcina, deloc ușoară, de a sesiza și de a extrage, pe cât mi-a permis ”talentul”, pasajele și aspectele... anecdotice.

Din bibliografia folosită, prezentată într-o listă în mod absolut aleator, se poate observa că majoritatea ei este...neumoristica. Desigur că a trebuit să și fabulez (așa cum se procedează și în cazul legendelor), să fac unele presupuneri, dar le-am făcut cu convingerea că așa trebuie să fii gândit eroul ”meu”, așa ar fi procedat, și că motivația cauzală a atitudinii sale este aceea relevantă de mine.

Cred că scopul anecdotei, în general, și în această scriere, în special, nu este neapărat acela de a ne provoca râsul. Desigur, în limita posibilităților, și umorul tehnico-științific trebuie să fie hazliu, dar poate aparține și domeniului ”haz de necaz”, poate avea și un gust dulceag-amărui, poate fi un pic dramatic, izvorit din ironia soartei, din lipsa norocului. Așa cum am mai spus-o, dacă în urma lecturii acestei scrieri, voi reuși să produc un surâs pe fața cititorului, sau o nostalgie, o admirație, o mirare, un regret, să-l fac să desprindă o lecție de viață, pot fi mulțumit de demersul meu. Prin el, sper să contribui la popularizarea figurilor de savanți români printre cei ce nu-i cunoșteau, să îi impun în... ”circuitul anecdotic”, alături de mulți savanți și oameni ai științei și tehnicii străini, care sunt, mult mai mult, întâlniți.

Autorul

CUPRINS

Prefață

- 1. Despre **Stefan Vencov**: 1. Asistentul pragmatic. 2. "Fițuicile". 3. Tabacherea "salvatoare"
- 2. Despre **Nicolae Cioranescu**: 1. Ana și Liza. 2. "Demonstrație". 3. "Particularizare". 4. Problema "fișelor". 5. Intransigență. 6. Soluție ...spartană
- 3. Despre **Tudor Tanasescu**: 1. "Clasul...C". 2. "Troc" tehnico-științific. 3. "ITT"-ul românesc. 4. "Cârligul energetic" 5. Nu le-a mers !-
- 4. Despre **George (Gogu) Constantinescu**: 1. Panglicar. 2. Distrat. 3. Decepție. 4. "Nebunul" de...român. 5. Totuși...merge. 6. Laboratorul. 7. Secretul succesului. 8. Negocieri. 9. Chemarea pământului. 10. Cinste. 11. Gogu și Marconi. 12. Ultimile vizite. 13. Păreri despre știință și tehnică. 14. Între lideri.
- 5. Despre **Henri Coanda**: 1. Concursul. 2. Prea...devreme. 3. Solidaritate românească. 4. Coanda, umanistul. 5. Prietenul animalelor. 6. Coanda și apa miraculoasă. 7. Multilateralitatea lui Coanda. 8. Echivalare ...greșită. 9. Moștenire... "periculoasă". 10. Onorurile lui Coanda. 11. Coanda și farfuriile zburătoare. 12. Coanda și extraterestrii. 13. Verbele auxiliare și ...religia. 14. Mândria de a fi român
- 6. Despre **Grigore C. Moisil**: 1. Panseu Kantian. 2. S-a făcut ! 3. Nihil sine pila. 4. O facem și p-asta ! 5. Devorare-digerare 6. Scurt interviu: de gustibus... "disputandum" ! 7. Din aforismele lui Grigore Moisil.
- 7. Despre **Gheorghe Cartianu**: 1. Paradoxurile profesorului. 2. "Argumentul" suprem. 3. Doctor de... "facto". 4. Exemplu educativ. 5. Recompense. 6. Moldoveanul. 7. Locul de muncă. 8. Omologare originală. 9. Cultură și... cafea. 10. Modestie. 11. Fără...discontinuități. 12. Exigentă...indusă. 13. Două păsărele. 14. Cojoacele. 15. Protecția muncii
- 8. Despre **Hermann Oberth**: 1. Precocitate. 2. Conversia opțiunii. 3. Recuperarea timpului pierdut. 4. Prima rachetă. 5. Recunoștință pentru...maistru. 6. Recunoștință României. 7. Triumvirate. 8. Pietroiul lui Oberth. 9. Pijamaua. 10. Fotografia
- 9. Despre **Remus Radulet**: 1. Orbii și...optica. 2. Ștergem tot ? 3. Biată asistentă. 4. A treia încercare. 5. Problemele nopții. 6. Candidații la inginerie. 7. Întâlnire cu... "tovarasu"... 8. Întâlnire cu... "Tovarasea"... 9. Repezițiunea de variație. 10. Lexiconul Tehnic Roman. 11. Făclie Științifică. 12. Păcat ! 13. Pardon de deranj. 14. Relativitate. 15. Stacheta performantei. 16. Debut... umanist. 17. Continuare...umanistă. 18. Impactul cu știința. 19. Hotărîrea finală. 20. Variantele. 21. Spaimă la nouă catedra

- 10. Despre **George C. Moisil**: 1. Simplă observație. 2. Regulă mnemotehnică. 3. Artă fizicii. 4. Domnia ...fluidelor. 5. Starea prerevoluționară a fizicii. 6. George este...Gheorghe. 7. Părerii despre bătrânețe. 8. Măiestrie pedagogică. 9. Imoralitatea...moralei. 10. Homo Poluans. 11. Aforisme și ...paradoxuri.

- 11. Despre **Serban Țițeica**: 1."Definiție". 2. Istoria fizicii. 3. Știință și tehnică. 4."Forță de producție". 5. Idei de vânzare. 6. Poezie și fizica. 7. Știință și filosofia. 8. Care mai ...tare. 9. Luciditate și...curaj.

- 12. Despre **Edmond Nicolau**: 1. Care..Cotnar ? 2. Cheltuieli neproductive. 3. Șpagă... comunistă. 4. Suparare.

- 13. Despre **Radu Voinea**: 1. Saltul..."calitativ". 2. Dregerea..."busuiocului". 3. Calitatea de bază. 4. Optimist...incurabil ! 5. Un "schimb"...avantajos ! 6. Adjective ...mai puține ! 7. Rolul Liceului. 8. Mândria Olteniei.

- 14. Despre **Mihai Drăganescu**: 1. Cuasidizident ? 2."Comunistul"...i. 3. Sub..."acoperire". 4. Simpozionul... unicat

- 15. Despre **Alexandru Spataru**: 1."Cehoslovaci"...deștepți. 2. Fără...acest subiect ! 3. Ar fi fost mai bine ! 4. Invitat de onoare. 5. Pe vremea lui...Stalin !

- 16. Despre **George Rulea**: 1."Înapoiatul". 2. Perestroica 3."Banchetul"

Bibliografie, surse

1. STEFAN VENCOV (1899-1955)

- Specialitatea: fizica (optica, spectroscopie)
- Născut: 17 noiembrie 1899, la Buzău
- Decedat: 08 septembrie 1955, la Karlmarxstad, Germania.
- Studii: Studii liceale, la Buzău. În 1922 absolvă Facultatea de Științe din București și este numit asistent la catedra de acustică și optică. Și-a pregătit lucrarea de doctorat la Laboratorul de Cercetări în Fizica, cu profesorul academician Aime Cotton, iar susținerea cu succes a tezei o face în 1930, la Facultatea de Științe, obținând titlul

de doctor în fizica.

- Activități: Șef de lucrări, în 1939, conferențiar de fizica experimentală, la Institutul Politehnic București, din 1944, profesor la Institutul de Petrol și Gaze-București, din 1948, rector al IPB în 1951. În 1949 devine membru corespondent al Academiei Române, iar din 1952, membru activ și conducător al Secretariatului Științific al Academiei. În paralel cu activitatea didactică, a desfășurat și lucrări de cercetare științifică în domeniul spectroscopiei.

1. ASISTENTUL PRAGMATIC

Profesorul de fizică generală, **Stefan Vencov**, șef al catedrei, care era și membru titular al Academiei Române (chiar secretarul general al acesteia), nu prea mai avea timpul necesar să-și pregătească temeinic cursurile ce le preda studenților din primul an de studiu. Avea, totuși, pregătită câte o mică ” fițuică ” cu formule, iar vreun asistent îi mai pregătea câte o experiență, o demonstrație publică, aducând în sala de curs aparatele și dispozitivele necesare. La un curs de electrostatică, ne explică modul de funcționare al mașinii electrostatice, și că, la rotirea antagonică a discurilor sale, din cauza diferenței de potențial foarte mari ce se obține, vor apărea străpungeri ale aerului dintre acestea. Și dă profesorul ” la manivelă ”, studenții numai ” ochi și urechi ”, dar...nimic ! N-a apărut nici-o descărcare, profesorul a rămas descumpănit și s-a încruntat. Atunci, un asistent al său, mai ” tomnatec ” și mai ” oacheș ”, se duce la catedră, scoate tacticos, din servieta lui, un feon de uscat părul, îl bagă în priză, uscă discurile mașinii, care erau umezite din laborator, și când profesorul a învârtit din nou manivela, fulgere și trăznete au apărut între discuri, spre satisfacția noastră a studenților, dar și a profesorului care...reabilitase fizica ! Iar studenții au verificat încă odată înțelepciunea zicalei: ” teoria, ca teoria, dar practica te omoară ” !

2. ” FIȚUICILE ”

Ore de curs la fizică generală, într-un amfiteatru din localul Polizu, cu profesorul **Vencov**. Între tablă și primul rând de bănci cu studenți (ocupat în special de miopi) era o masă lungă. La un moment dat, după ce scrisese pe tablă niște formule, copiate după tradiționala fițuică (coală de hârtie de mici dimensiuni, cu notițe), o depune pe această pe masă, apoi se întoarce iar spre tablă. Un mucalit de student din bancă întâia se întinde peste masă și subtilizează fițuică profesorului. Acesta, când se întoarce de la tablă, vede cu coada ochiului că i-a dispărut fițuica, se încruntă, dar nu întreabă nimic. Continuarea are două variante, ambele reale. Conform primei variante, profesorul se uită la ceas, și deși mai erau din prima oră vre-o 12 minute, dă pauză studenților și părăsește amfiteatrul. La revenirea după lunga pauză, în loc de continuarea cursului teoretic, s-au făcut exerciții și probleme (un fel de seminar). Conform celei de-a doua variante, profesorul revine în amfiteatru cu o întârziere de 15 minute, și, cu

ajutorul altei fițuici, pe care a scos-o din buzunar, reia firul lecției. În decursul lecției, se repetă, însă, cele ce-au mai fost arătate: fițuică este din nou lăsată pe masă, același student mucalit o înhață din nou. Profesorul revine de la tablă și văzând că fițuică a dispărut, într-un zâmbet larg, bagă mâna în buzunar și scoate o fițuică de ...rezervă !

3. TABACHEREA ..”SALVATOARE”

Este bine cunoscut faptul că orice acțiune ofensivă naște o...contraacțiune de apărare, o contraofensivă. Așa se face că profesorul **Vencov**, fumător, dar nu ...înrațit, ci discret, nefumand în public, avea o tabachere (port țițaret) de argint. De la o vreme, după ce pățise ”pocinogul” cu fițuicile, în timpul orelor de predare în amfiteatrul DPE al IPB, pe când se deplășă vorbind prin fața tablelor de scris, tot scotea tabacherea din buzunar și o deschidea, dar nu scotea niciodată vreo țițară din ea, ci numai îi privea conținutul de parcă ar fi verificat existență țițaretelor. Și gestul s-a repetat mereu, până când într-o zi, înconjurat, după ore de către studenți, dar mai ales de către studentele, care solicitau niște răspunsuri la anumite întrebări, ”misterul” tabacherii s-a lămurit: jumătate din ea avea, într-adevăr 8-10 țițarete, dar cealaltă jumătate era plină cu...fițuici tăiate pe măsură și pline cu un scris foarte mărunț...

2. NICOLAE CIORANESCU (1903-1957)

- Specialitatea: matematici
 - Născut: 10 aprilie 1903, în București
 - Decedat: 02 aprilie 1957, în București
 - Studii: Studii liceale, în București. În anul 1925, obține diploma de licență în matematici și diploma de licență în științele fizico- chimice. În același an pleacă, pentru continuarea studiilor, în Franța, și, în 1927 obține, la Sorbona, diploma de licență în științe, iar în 1929, titlul de doctor în matematici.
- Activități: Din 1929 este conferențiar la Școala Politehnică din București, în anul 1941, devine profesor titular și rector al Politehnicii. Din anul 1953 este șeful uneia dintre catedrele de matematici din Institutul Politehnic București. A publicat peste 100 de lucrări științifice, articole și tratate de specialitate.

1. ANA ȘI LIZA

Pedagog desăvârșit, profesorul **Nicolae (Nae) Ciorănescu**, preda studenților analiză matematică cu o limpezime de ...cristal. Era o adevărată încântare să-l audiezi, dacă, bineînțeles îți plăcea logica și...matematica. Profesorul era literalmente “îndrăgostit” de analiza matematică, și își îndemna studenții: “Iubiți analiza, domnilor studenți, mai mult decât ați putea iubi două fete frumoase, Ana și Liza !”

2. “DEMONSTRAT”

Părându-i-se, odată, că studenții nu prea au înțeles problema convergenței unei serii, “**Nae “ Ciorănescu** a recurs la o comparație: “Domnilor studenți, dacă trei rațe merg în monom, dacă prima și a treia merg la coteț, obligatoriu și a două rață merge la același coteț !”

3.” PARTICULARIZARE”

Ciorănescu trecea treptat, dar

În lecțiile predate, plecând de la exemple concrete, Nicolae aproape pe nesimțite, la generalizarea problemelor, la stabilirea unor formule cu grad mare de generalizare. Contemplând pe tablă formula ce tocmai o demonstrase, adesea profesorul se pronunța într-un mod care auditorului i se părea paradoxal: “ Acum să considerăm un caz particular al acestei formule, și să facem pe n egal cu..... m !”

4. PROBLEMA „FIȘELOR”

Cu mult înainte de examene, profesorul redacta și distribuia studenților fișele pentru examenul respectiv. De fapt, aceste “fișe” erau niște simple liste cu subiectele teoretice și practice, baza alcătuirii билетelor de examen. Aceste bilete de examen erau într-un număr mult mai mare decât al studenților dintr-o grupă, iar “secretul” lor consta în combinarea, mai mult sau mai puțin fortuită, a 2-3 subiecte din listă, pentru fiecare bilet...

Dar iată că “**Nae “ Ciorănescu** este chemat în fața Comitetului de Partid (PCR), format din niște neicanimeni în materie, și tras la răspundere că desconspiră biletele de examen. După ce recepționează invectivele cu răbdare, profesorul îi pune la punct:

-“ Ia mai vedeți-vă de treaba voastră, tovarăși, că de cursul de analiză matematică, de metodica predării lui și de metodica examenelor, de aprecierea cunoștințelor, mă ocup și răspund eu, și sunt liniștiți în privința experienței personale pe care o am ! Studentul care repetă toate chestiunile teoretice din fișe (unele din acestea nici nu erau predate, încă) și care

rezolvă toate exercițiile propuse, va lua în mod sigur examenul cu mine, la analiza matematică !“ Și așa a fost întotdeauna !

3.TUDOR TANASESCU (1901-1961)

- Specialitatea: radiocomunicații
- Născut: 02.03.1901, Bucuresti
- Decedat: 06.08.1961, Bucuresti
- Studii: Absolvent-inginer al Școlii Politehnice din Bucuresti (1923) și al Facultății de Matematică din Universitatea Bucuresti (1923)

În anul 1928 urmează cursuri de specializare la Colegiul Marconi din Londra. În 1942 obține titlul de doctor-inginer la Politehnică din Bucuresti, fiind primul doctor în electronică din România.

- Activități: A desfășurat o bogată activitate didactică, timp

de 38 ani:

1923-1928, asistent universitar; 1928-1942, conferențiar universitar; 1942-1961, profesor și șeful catedrei de radiotehnică la IPB
Între anii 1947 și 1952 a lucrat și în cadrul Institutului de Cercetări Nucleare de la Dubna (URSS). În anul 1950 devine membru Corespondent al Academiei Romane.

- Opera: Are realizări valoroase în domeniul amplificatoarelor electronice de radiofrecvență de putere în clasa "C" (teză de doctorat), a oscilatoarelor de relaxare; a elaborat teoreme generale asupra stabilității circuitelor electronice, a reacției și a condițiilor în care pot să apară oscilații în circuitele electrice. Are peste 50 lucrări și lucrări științifice publicate. A militat pentru introducerea dispozitivelor semiconductoare în România. A inițiat apariția revistelor academice „Telecomunicații” și „Automatică și electronică”

Cărți tipărite: Circuite electronice (3 volume, 1952); Tuburi și circuite electronice (3 ediții, între 1955-1957); Amplificatoare RF (1972, postumă); A coordonat apariția primului tratat despre tranzistoare din România

1.” CLASUL...C”

\ Un curs de bază în facultatea noastră trebuia să fie cel de “Tuburi electronice și Circuite” (evident, tot electronice, aplicații ale tuburilor), predat de profesorul Tudor Tanasescu, de “Tase”, sau “Nea Tase”, cum mai era poreclit subversiv de către studenți. Deși era un om energic și plin de vioiciune pentru vârsta sa, dar probabil, pentru că era foarte ocupat, nu prea mai avea timp să se pregătescă pentru orele de curs (firește, era vorba de o pregătire didactică a lecției, mai ales). Așa se face că multe lecții la rând ne-a tot “pisat” din “amintiri”, cu proiectarea amplificatoarelor de radiofrecvență lucrând în “clasul..C” (îi plăcea acest barbarism în locul cuvântului românesc, clasa). Dânsul avusese anumite contribuții personale originale, și cred că ne-a expus, la lecții, conținutul întregii sale teze de doctorat, ceea ce, într-un fel, nu era rău. Într-o bună zi, un student mucalit din sala a întrebat cu voce tare, spre deliciul și ilaritatea asistenței din amfiteatru:

- Tovarășe profesor, eu nu am înțeles prea bine de ce “clasul C” este mai bun decât “clasul...A” ?

2. “TROC” TEHNICO-ȘTIINȚIFIC

În laboratorul de “Tuburi și Circuite” există, prin anii '50, o stație radio de emisie-recepție de amator, de proveniență americană, defectă de ani buni. Într-o zi, colegul meu, Ol.Ov., radioamator cu indicativ și autorizație de emisie dintre noi, dar care “picase “

examenul teoretic la cursul profesorului, se uită cam “galeș” la rak-ul (dulapul metalic, boxă) stației, pe care profesorul și asistenții săi nu reușiseră s-o pună în funcțiune, din varii motive.

- Te pricepi la ea, îl întrebă profesorul **Tanasescu**. Uite, o repari și o pui în funcțiune, și îți dau examenul ...

Și stația s-a reparat, examenul s-a promovat, și evenimentul a constituit o victorie a practicii asupra teoriei, nici prima, dar nici ultima!

3. “ITT”-UL ROMÂNESC

Montajele de diverse circuite electronice pentru experimentările de laborator erau realizate pe diferite sașie metalice care aveau inscripționate pe ele trei litere: ITT. Astea sunt americane ? (aluzie la vestită firmă din SUA, ITT), am întrebat noi studenții, pe un asistent.

- Nu, sunt românești și provin de la “**Întreprinderea Tudor Tanasescu**” care a fost, până în 1948, proprietatea profesorului. Aceasta a executat o comandă pentru armată romană, iar recepționerii acesteia, cârcotași, au refuzat-o. Suparat pentru pagubă, directorul întreprinderii a donat radioechipamentele Politehnicii pentru uzul didactic ! Ba chiar și directorul a părăsit lumea industriașilor- capitaliști, și s-a reîntors în lumea universitarilor!

Atunci am înțeles noi, studenții, că drumul de la teorie la practică poate fi uneori mai greu decât cel de la practică la teorie, când trebuie să explici, numai, cât mai științific, de ce și cum funcționează ceva care...funcționează!

4. “CÂRLIGUL ENERGETIC”

La un examen de “Tuburi și circuite electronice” cu profesorul “**Tase**”, îmi pică, pe bilet, și un subiect despre clistronul reflex. Profesorul era grăbit și într-o “pasă” complet nefavorabilă, nouă studenților examinați.

În desenul clistronului reflex făcut pe tablă, energia de microunde se extrăgea din cavitatea rezonantă printr-o buclă de cuplaj magnetic și un cablu coaxial. Cum schița fusese cam stângaci făcută pe tablă, capătul buclei nu era viguros marcat, ca fiind legat la masa cavității, printr-un “gogoloi”(standard) făcut cu creta apăsată. Acest lucru i-a dat prilej profesorului să emită o observație ironică:

- Și energia cum o scoți din cavitate ? Cu “cârligul” ăla, ca pentru prins peste ?

5. NU LE-A MERS !

La începutul anilor '40, inginerii de radiocomunicații, viitori profesori universitari, **Tudor Tanasescu și Gheorghe Cartianu** dețineau împreună Întreprinderea de construcții radioechipamente “COMINCO”. Armată romană, care se pregătea de război, a încheiat un contract pentru fabricarea unor statii radio de emisie-recepție. Aflate în stadiul unor probe de omologare, responsabil din partea Ministerului Apărării Naționale era bine cunoscutul colonel **Ion Bajenescu**. Una din probe era măsurarea performanțelor radioechipamentului după ce acesta era “plouat”o noapte întreaga (condiții de front pentru un echipament portabil). Într-o cadă de baie, stația ER a fost plasată, pe durată unei nopți, sub jetul de apă al unui dus.

Realizatorii echipamentului, însă, știau ei ce știau, și după ce colonelul **Bajenescu** a plecat, au oprit dusul și l-au repornit dimineața, înainte cu puțin de reînceperea probelor de omologare. Manevra de trișare “n-a ținut” însă, căci vigilantul colonel notase indicația contorului de apă de seara și a comparat-o cu cea de dimineață... În consecință, atât omologarea cât și contractul cu Armată au eșuat, și cei doi, ratând cariera de industriași, s-au îndreptat cu succes, de dată această, spre o cariera universitară. Ei au demonstrat încă odată zicala “teoria ca teoria, dar practică...te omoară”!

1 iulie 1956: Banchetul de absolvire. În prim plan, profesorul Tănăsescu și soția, profesorul Edmond Nicolau

1 iulie 1956: Banchetul de absolvire. Profesorul Tănăsescu, asistentul Gutmann

4. GEORGE (GOGU) CONSTANTINESCU(1881-1965)

* Specialitatea: mecanică; om de știință și inventator de notorietate mondială.

- Născut: 04 octombrie 1881, Craiova
- Decedat: 12 decembrie 1965, Coniston- Anglia
- Studii: Studii liceale la Craiova, unde a fost coleg cu Nicolae Titulescu și cu Gheorghe Țițeica. Între 1899 și 1904 este student la ” Școală Națională de Poduri și Șosele ” din București, pe care o absolvă ca șef de promoție.

În anul 1910 emigrează în Anglia unde se specializează ca autodidact (creind o nouă disciplină tehnico- stiintifica, sonicitatea).

• Activitate: A realizat practic multe dispozitive tehnice bazate pe aplicațiile sonicității, obținând peste 120 brevete de invenție. A scris diverse tratate despre sonicitate și aplicațiile acesteia. Între 1919 și 1964 a vizitat de mai multe ori România, fie în interes științific, fie în interes privat legat de industrializarea în țară a unora dintre invențiile sale. A fost membru de onoare al Academiei Române și al ” Societății Inginerilor ” din Marea Britanie. A avut privilegiul de a fi fost contemporan cu mulți oameni de știință și inventatori importanți ai vremii, ca Marconi, Coanda, Vuia, Tesla și alții, cu toți întreținând relații amicale.

1. PANGLICAR

În liceu, elevul George Constantinescu nu era unul bun la toate materiile, ci era selectiv, avea preferințele lui. De exemplu, nu-i plăcea limba elenă (greaca veche) și s-a prezentat la un examen, cum se spune “ tufă de Veneția “. I-a căzut să traducă din carte un fragment ce se referea la Regele Filip al Macedoniei. “ Gogu “, care citise câte ceva din broșura de popularizare “ Alexandria “, cere voie inspectorului examinator ca, înainte de traducere, să spună câteva cuvinte (!) despre Alexandru Macedon, fiul lui Filip. Și tot povestindu-i cu multă măiestrie inspectorului, până la urmă acesta uită de traducere și-i spune:

- Bravo tinere, te felicit și felicit și pe Domnul Profesor pentru nivelul pe care-l au elevii săi la elenă...

2.DISTRAT

Studentul Gogu Constantinescu locuia la o gazdă pe lângă Școala de Poduri și Șosele din București. Într-o zi a uitat să închidă robinetul de la baie. Apa s-a scurs și a inundat încăperea. Pe când se afla la cursuri, și-a adus aminte de această neglijență și, fără să ceară voie profesorului, a ieșit val-vârtej din sală și a fugit la locuință. Locatarii erau scandalizați, fiindcă apa pătrunsese și în locuințele lor. Fără să-și scoată încălțăminte, Gogu s-a repezit în baie, a închis robinetul, a evacuat apa și a fugit grăbit spre școală. A intrat în sala de curs cu ghetele și pantalonii uzi learcă, în râsetele colegilor...

3.DECEPTIE

Pasionat de muzică (cânta la pian) și de vibrațiile sonore încă din liceu, Gogu Constantinescu s-a preocupat mereu să găsească formularea matematică a armoniei. Acest lucru îl va conduce la știința sonicității, la celebritate și...nemurire !

Ca tânăr inginer în România, s-a prezentat autorităților române cu solicitarea de a fi sprijinit în cercetările sale de beton armat și de energie sonică, domenii în care avea multe idei originale. Dar cum România era, pe atunci, o țară mică și lipsită de capitaluri disponibile pentru cercetări științifice, având, pe deasupra, conducători obtuși și ignorați, tânărul solicitant a fost repede reorientat spre alte zări ale lumii.

Istoria se repetă, dar pe alte meridiane: oare nu tot așa au pățit Henri Coandă, Guglielmo Marconi, Traian Vuia, sau Fulton ?

4. NEBUNUL DE...ROMÂN

După anul 1910 când s-a stabilit în Anglia, Gogu a prezentat oamenilor de știință și capitaliștilor englezi, invențiile sale miraculoase în domeniul sonicității. Aceștia nu s-au lăsat convingși ușor, la început, și n-au ezitat să-l eticheteze drept...” nebun “ (la mulți inventatori, genialitatea acestora a fost, inițial, socotită...nebunie !). A depus cereri de brevete pentru invenții, atât în Anglia cât și în SUA, dar nici “ verii “ americani nu credeau în realitatea noilor invenții. Pentru a obține avizul acestora, s-a pretins (!) jurământul pe biblie al unor oameni de știință consacrați, care văzuseră funcționând misterioasele mașini ale lui Constantinescu.

O tempora, o mores !

5. TOTUȘI...MERGE

Cu peste 2000 de ani în urmă, Aristotel a afirmat că, totuși, apa este compresibilă, deși regula generală stabilită era că lichidele sunt incompresibile. Reluând ideea lui Aristotel, Gogu Constantinescu realizează un ... tun (la propriu), pe care îl oferă armatei engleze. Experții militari și civili care au acordat brevetul de invenție au concluzionat:

“ Este contrar principiilor fizicii, dar ...funcționează !

6. LABORATORUL

Laboratorul lui Gogu Constantinescu, de pe o insula pe Tamisa, fiind inundat, acesta l-a mutat în grabă “ în niște grajduri vechi, un adăpost mai bun pentru vaci, la Alperton, lângă Wembley “, așa cum s-a exprimat chiar ...fericitul inventator !

Deh, se pare că mai toate începuturile sunt grele ! Ceea ce a contat au fost, însă, succesele ulterioare pe care le-a avut

7. SECRETUL SUCCESULUI

Istoria tehnicii relevă faptul că domeniul în care invențiile sunt promovate rapid, fără multă birocrație, este cel militar, mai ales în cursul unui conflict armat în curs de desfășurare. Așa a fost situația în cazul invenției “ dispozitiv de sincronizare a tragerii mitralierei de avion printre palele elicei”, realizată de **G. Constantinescu** la cerea armatei britanice. Autorul a obținut un mare succes, atât în planul prestigiului tehnico-științific cât și material, comanda armatei fiind de 50000 de exemplare ! Iată, deci, că un război nu este neapărat o nenorocire pentru toată lumea ! **Gogu Constantinescu** a obținut bani și considerație, iar Anglia a obținut supremația aeriană în Primul Război Mondial !

8. NEGOCIERI

Olteanul care era, în fond, **Gogu Constantinescu** și-a negociat, cu Amiralitatea engleză, acceptarea realizării aparatului de tragere cu mitralieră de avion printre palele elicei, astfel:

- Să i se construiască un nou laborator sonic, care i s-a construit în anul 1918 la West Drayton, sub denumirea de “Uzinele Sonice”

- Să i se tipărească lucrările de teoria sonicității, lucru ce s-a înfăptuit tot în anul 1918. S-au tipărit, în 150 exemplare, volumul “ The Theory of Sonics”, care a fost decretat, însă, ca având un caracter...secret ! Apariția acestei lucrări, chiar

În aceste condiții speciale, a marcat apariția unei noi științe: Sonicitatea. Cum va remarca, peste cinci decenii, **Remus Radulet, Gogu Constantinescu este singurul inginer-inventator din lume, cu invenții din arealul științei “inventate” tot de către el !** Oare, dacă n-ar fi fost “înzestrat” cu gene de oltean isteț, și s-ar fi bazat numai pe recea recunoștință englezească, ar mai fi obținut el toate acestea ?

9. CHEMAREA PĂMÂNTULUI

Imediat după Primul Război Mondial, în anul 1919, **Gogu Constantinescu** revine în România. Vizitează “Școala de Poduri și Șosele”, iar la 14 noiembrie tine o conferință în Aula Academiei Romane. Cu mult respect pentru instituție și auditoriu, conferențiarul a afirmat că a ajuns la sonicitate plecând de la ...armonie și muzică !

În încheierea conferinței de o oră, **G. Constantinescu** a spus:

“Printre acordurile muzicale avem acorduri consonante și acorduri disonante; foarte probabil că și în natură fenomenele se împart în două clase: fenomene consonante și fenomene disonante. Cele disonante nu sunt de sine stătătoare, tind către forme mai simple, care sunt formele consonante sau formele armonice....Așa încât, încet, încet, cred că, dacă aș continua conferință ne-am întoarce îndărăt la ...muzică”

10. CINSTE

După ce, la 10 iunie 1920, este ales membru de onoare al Academiei Romane, **Gogu Constantinescu** pune bazele întreprinderii românești “Sonica”, pentru promovarea aplicațiilor sonicității pe baza patentelor obținute. Sonica a fost înființată cu concursul Băncii Românești condusă de **Vintilă Bratianu**. Din varii cauze, această întreprindere nu a avut succese financiare, și acționarii, nemulțumiți, au solicitat ca **Gogu Constantinescu** să vină în țară (de la Londra) și să...dea seamă ! Și **Gogu** a venit și de la tribuna adunării acționarilor, a arătat că “munca de cercetare și invenții nu este încununată totdeauna de succese imediate”. În fața grabei și neîncrederii manifestate de către capitaliștii-acționari, **G. Constantinescu** hotărăște pe loc desființarea întreprinderii și restituirea fondurilor cheltuite. Și pe loc completează un CEC. Oarecum, spre surprinderea celor care au verificat bonitatea CEC-ului, de la Londra s-a comunicat ceea ce trebuia să se comunice: CEC-ul avea acoperirea necesară în lire sterline. Așadar olteanul de geniu, **Gogu Constantinescu**, a fost dublat și de olteanul cinstit și serios !

11. GOGU ȘI MARCONI

În anii de început ai secolului 20, la Londra, **Gogu Constantinescu** a fost contemporan și l-a cunoscut pe controversatul inventator al RADIOU-ului, cea mai mare invenție a omenirii după roată, **Guglielmo Marconi**. Au fost multe contestări (unele există și în prezent), au fost multe procese juridice, articole de presă, etc. Iată părerea lui **Gogu Constantinescu** în această problemă:

“Marconi a rezolvat în 7 ani o problemă pentru care oamenii de știință se luptau de 70 de ani... Marconi și oamenii de știință aveau la dispoziție exact aceleași surse de informații și de material științific, dar tânărul inventator avea asupra celorlalți superioritatea că era lipsit de prejudecăți.....Desigur că, după ce s-a făcut treaba și s-a rezolvat problema de către inventator, oamenii de știință pot să se apuce s-o explice, Dar trebuie ca în mintea lor să fie prezenta grija de a nu deprecia invenția inventatorului. “

Iată, deci, un martor valoros al apărării în procesul, peren, pe care detractorii lui **Marconi** nu încetează să îl intenteze !

12. ULTIMILE VIZITE

La invitația Academiei Romane, în octombrie 1961, **Gogu Constantinescu** face o vizita la București. Institutul Politehnic îi acordă titlul de “Doctor Honoris Causa”, prima

diploma de acest fel acordată de această instituție de învățământ superior. În septembrie 1963, deși suferind de o insuficiență cardiacă cu complicații, vine din nou la București, la invitația Academiei Române, de dată această pentru ultima oară. Suportă cu greu un program de vizite și excursii. După tratamente medicale, care au durat câteva luni, la începutul anului 1964 se întoarce în Anglia, unde, la 11 decembrie 1965, încetează din viață.

Este o mândrie pentru România, că un fiu al ei, în decursul vieții sale, a lăsat “urme” nemuritoare, care îl situează pe vecie în Pantheonul Științei și Tehnicii Mondiale !

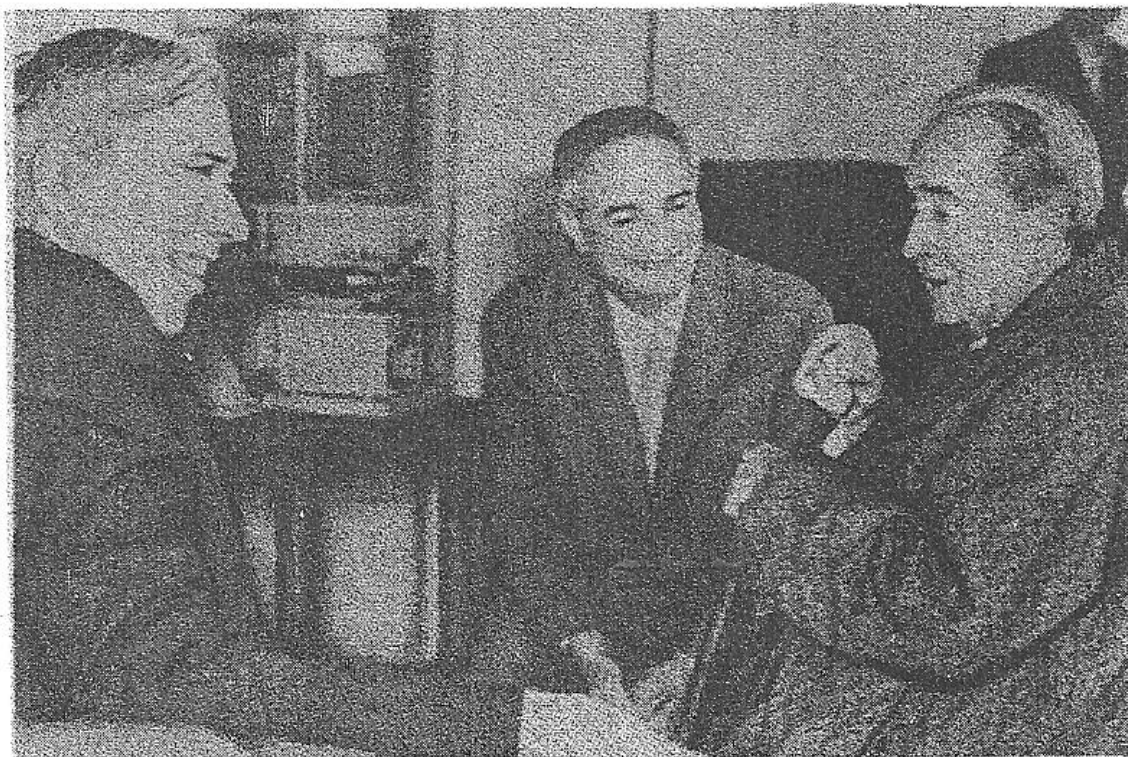
13. PĂRERI DESPRE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

- „...E greșit să se susțină că tehnica este produsul științei aplicate. Tehnica este produsul cunoștințelor de tot felul, al iscusinței, perseverenței, credinței, sacrificiului, fanatismului, inventivității, luptei contra muncii fizice a omului, și, din nenorocire, adesea și luptei contra oamenilor de știință...
- Fără îndoială că oamenii de știință au contribuit enorm la progresul tehnicii, dar inginerii au contribuit proporțional mai mult la progresul științelor...
- În marea majoritate a cazurilor, oamenii de știință au ajuns mult în urma celorlalți în cursa progresului, cu mulți ani după pionerii, inventatorii și inginerii care au terminat deja treaba și au făcut-o chiar foarte bine. O singură plimbare prin Muzeul Științific din Londra îl poate convinge pe oricine de acest lucru.
- Se aude spunându-se adesea că progresul tehnic se datorește științei pure, dar se trece sub tăcere faptul că știință pură are marea vină de a fi frânat acest progres de-a lungul secolelor, împiedicând serios dezvoltarea liberă a spiritului creator și inventiv al pionierilor independenți, a căror minte nu era, din întâmplare, atinsă de prejudecățile științei organizate. Se pare că ceea ce știm se datorește în special descoperirilor și invențiilor făcute de indivizi care au avut destulă tărie să uite o mare parte din ceea ce învățaseră.
- Nu e necesar să existe conflict între oamenii de știință și ingineri. Ori de câte ori se iscă un astfel de conflict, el se datorește faptului că unii știu prea puțin despre ceilalți. S-ar putea defini omul de știință ca unul care știe ceva tehnică, dar nu destulă, iar inginerul ca un om care știe ceva știință dar nu destulă. De cele mai multe ori, nici unul nici altul nu știe suficient ca să-l poată înțelege pe celălalt.
- Nu există graniță precisă între cunoaștere și ignoranță, după cum nu există limită bine definită între înțelepciune și nebunie. Deosebirea dintre teoretician-omul de știință și realist-inginerul, este tot o deosebire de grad, după împrejurări. Același om poate avea o înclinare și pentru una și pentru altă.
- Acesta barieră între oamenii de știință și ingineri ar putea fi desființată, pregătindu-i și pe unii și pe alții în aceeași școală...”

Toate aceste păreri se constituie în tot atâtea aforisme care dau, și ele, o măsură a genialității acestui vrednic fiu al României, care a fost **Gogu Constantinescu**

La Institutul de energetică al Academiei Republicii Socialiste România, o discuție asupra motoarelor electrosonice realizate de prof. Matei Marinescu. De la stînga la dreapta: prof. M. Marinescu, acad. R. Răduleț și inginerul dr. George Constantinescu. În desen, autorul sonicității, ing. G. Constantinescu.

6. HENRI COANDA

- Specialitatea: mecanică- aviație, om de știință și inventator de Reputație internațională
- Născut: 07 iunie 1886, Bucuresti
- Decedat: 25 noiembrie 1972, Bucuresti
- Studii: Liceul Sfântul Sava din Bucuresti și liceul militar din Iasi, absolvit în 1905. În 1909 este absolvent al Școlii Superioare de Aeronautică din Paris. Specializări la câteva universități europene din Charlottenburg, Liege și Paris.
- Activități: A debutat ca cercetător și inventator al aviației re-active. La 16 decembrie 1910, la cel de-al doilea Salon Internațional de Aeronautică, prezintă primul avion cu reacție din lume, în a cărui funcționare a descoperit efectul, ce avea să-i poarte numele, de deviere a unui fluid într-un alt fluid. Ca inginer și om de știință angajat la Uzinele de Avioane din Bristol-Anglia, realizează câteva tipuri de avioane performante, și diverse alte invenții (finalmente vor fi peste 250 de invenții brevetate). În 1934 brevetează, în Franța, ” Efectul Coanda”, care are multe aplicații practice. În anul 1969 revine în România. Este ales membru al Academiei Române și Doctor Honoris causa al IPB. În 1971 a înființat, la Bucuresti, ” Institutul de Creație Științifică și Tehnică.

1. CONCURSUL

Fecior de general fiind, **Henri Coanda** a îmbrățișat, inițial, cariera militară, la început de secol 20 fiind un tânăr sublocotenent în Regimentul 2 Artilerie” Mal-Mezon”. Într-o duminică însorită de primăvară, ofițer de serviciu pe regiment fiind, a selecționat o echipă de cai din regiment, cu călăreții respectivi, s-a deplasat cu aceștia pe Câmpul Cotrocenilor, vestit loc de promenadă duminicală pentru bucureșteni, și a organizat un concurs hipic ”ad-hoc”, care a distrat asistența.

A două zi, **Henri Coanda** este chemat la ordin la comandantul diviziei, **generalul Ion Dragalina**:

- Crezi că ai făcut o faptă lăudabilă?
- Da ! Soldații sunt tineri, le place sportul, întrecerea, lumea s-a

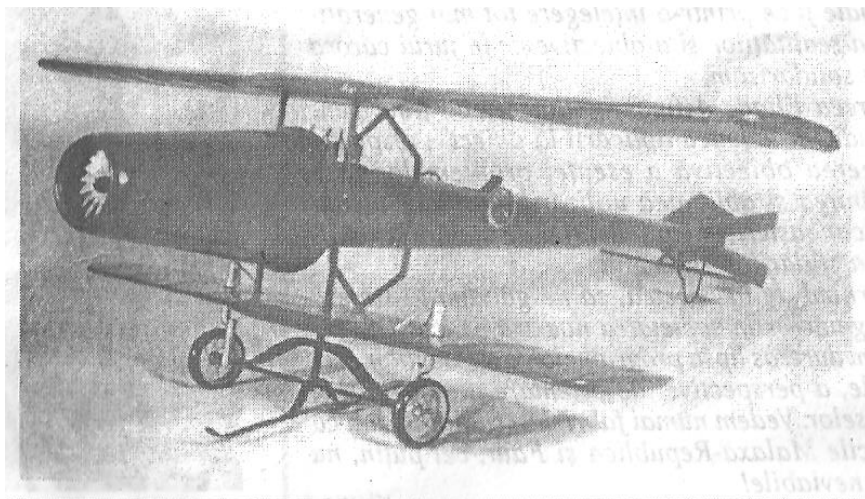
distrat...

- Dar caii de la artilerie sunt de tracțiune sau de curse?
- Păi,.....
- Uite ce hotărâsc eu: Ai 10 zile de arest la domiciliu, pe care ți le dau să meditezi, și după aceea să-mi dai un răspuns corect. S-auzim de bine ! Ești liber!

2. PREA...DEVREME

La cel de-al doilea Salon Aeronautic de la Paris (oraș considerat, atunci, centrul aviației mondiale) din anul 1910, vestitul inginer constructor **Gustav Eiffel**, studiind prototipul ” avionului fără elice”, a exclamat:

- Păcat, băiete, că te-ai născut cu 30 de ani, dacă nu cu 50 de ani, prea devreme....

3. SOLIDARITATE ROMÂNEASCĂ

Tânărul inginer constructor de avioane la firma engleză "Bristol", **Henri Coanda**, a avut mari emoții, când, după prăbușirea în zborurile de probă a unui din prototipuri, pilotat de un englez, niciun alt pilot nu a mai vrut ulterior, să zboare. Deși Coanda a făcut toate remedierile ce se impuneau, au trecut ani buni de așteptare, până a se relua zborurile de încercare. Și iată că, într-o zi, apărură și pilotul de încercare mult așteptat. Acesta era românul **Andrei Popovici**, căpitan aviator în Armata Romană. El a pilotat cu măiestrie avionul prototip Bristol-Coanda, îndeplinind toate cerințele caietului de sarcini. Ca urmare, avionul a fost omologat, a intrat în producție, și a avut succes de piață, fiind un avion bun în comparație cu tipurile contemporane. Coanda a fost "salvat" de un român și și-a câpătat liniștea necesară pentru alte creații. A fost un exemplu de solidaritate românească, care a fost, și este încă, din păcate, o "rara avis" printre românii din diaspora. **Andrei Popovici** a ajuns, în timpul războiului din 1916-1918, erou aviator la Marasesti, și mai apoi general de aviație !

4. COANDA, UMANISTUL

Inginerul, savantul și inventatorul reputat de mai târziu, **Henri Coanda**, a fost, în același timp, moștenind-o pe mama să, o fire sensibilă, cu preocupări umaniste și o bună cultura generală. Având o statornică pasiune pentru sculptură, Coanda a fost "elev" al marelui sculptor Auguste Rodin, în atelierul căruia i-a cunoscut pe **Constantin Brancusi** și pe **Ion Jalea**. Deasemenea, a frecventat atelierul de sculptură al maestrului german **Rudolf Marcusse**. A străbătut Asia, din Orientul Apropiat până în Extremul Orient, cu o caravană de cămile, pasionat de călătorii și interesat de ceea ce vedea. Împreună cu **Albert Einstein**, care canta tot la vioară ca și el, a alcătuit o mică formație orchestrală. Sensibil la frumos, după ce a ascultat în extaz o poezie a exclama: - Încântătoare poezie, parcă ar fi o ecuație !

5. PRIETENUL ANIMALELOR

Lui **Coanda** îi plăceau în mod deosebit câinii. A îngrijit și a dresat un setter și un metis, care i-au prilejuit satisfacția unor trofee la expozițiile și concursurile canine de la Berlin și Leiptzig. Evident, lui Coanda îi plăceau și caii. El a fost un călăreț de invidiat de prieteni și de adversari la competițiile din Franta, la care a luat parte. Călăriei îi va plăti tribut, în anul 1910, fracturarea brațului stâng....

6. COANDA ȘI APA MIRACULOASĂ

Probabil este mai puțin cunoscut faptul că timp de peste 60 ani, **Coanda** a studiat structura și calitatea apei ...potabile. Longevitatea mare, de peste 100 ani, a locuitorilor din ținutul Hunza (Pakistan) și Vilcabamba (Ecuador), l-a condus la concluzia că aceștia datorează, asta,

apei de băut din zonele respective. Această calitate de fin observator l-a caracterizat permanent pe Coanda, și asta explică și multilateralitatea preocupărilor sale, toate convergând spre rezolvarea problemelor importante ale oamenilor. Deoarece vârsta înaintată nu i-a mai permis finalizarea secretului ”tinereții fără bătrânețe”, în 1963 Coanda a înmănat toate notele, observațiile și concluziile parțiale personale, unui mai tânăr cercetător american, **Patrick Flanagan**, cu care se împrietenise, și care s-a arătat interesat să continue cercetarea. Menționăm că cele 3 produse biochimice și nutritive realizate ulterior de către Flanagan, și datorite notelor primite de la Coanda, au determinat Academia suedeză să-l propună pentru Premiul Nobel.

7. MULTILATERALITATEA LUI COANDA

Henri Coanda a fost ca specialist la bază inginer mecanic constructor de avioane. Analizând conținutul multelor sale brevete de invenții și patente înregistrate, (150/270) obținute în cursul vieții sale, viața activă fără pauze, ești uimit de multilateralitatea preocupărilor sale. Iată o mică listă pentru convingere:

- Rezervoare de hidrocarburi lichide din ”beton flotant”, cu sistem de pompare prin presiune de apă.
- Vagoane și cargouri din materialul neconvențional ”lemn-beton”, ușor ca lemnul și rezistent ca betonul

- Case prefabricate din ”beton granitat”
- Tren aerian suspendat pe piloni
- Cuptor solar pentru producerea apei dulci și a gheții, din apă marina
- Transportul tubular de mare viteză al materialelor și persoanelor
- Detectarea lichidelor în sol
- Echipament oceanic pentru depozitarea petrolului în mare
- Aerodină lenticulară
- Orașe elitiste, antiseismice.....etc,etc,etc

Se pare că folosirea materiei ”cenușii” personale cât mai mult timp, este o condiție a longevității, lucru demonstrat de Coanda și de mulți alții !

8. ECHIVALARE... GREȘITĂ

Într-o serie de articole publicate în săptămânalul ”România Mare” a lui **C.V. Tudor**, fostul demnitar comunist, **Manea Manescu**, a crezut că-i aduce un omagiu postum lui Coanda, denumindu-l ”Un Edison al României” (așa este intitulată seria de articole). **Manea Manescu** a fost un mesager al lui Ceausescu trimis să-l ”lămurească” pe Coanda să se întoarcă în România. Probabil dintr-o chemare lăuntrică, care l-a mistuit și pe **Gogu Constantinescu**, **Coanda** s-a stabilit în România în 1969, și nu ca urmare a ”diplomației patriotice” a solului comunist, care a ținut, prin suita de articole, să demonstreze ce patriot a fost el, de fapt. Desigur, **Manea Manescu** cu bună intenție ne propune echivalarea **Edison - Coanda**, dar, desigur, n-a fost capabil să sesizeze că această echivalare îl dezavantajează pe **Coanda**, nu e măgulitoare pentru el. Edison a fost, desigur, un prolific inventator, dar, ca pregătire teoretică, numai un tehnician care ignora (după propriile mărturisiri) cărțile de știință, pe care nici nu le răsfoia, excluzându-se singur dintre oamenii de știință cercetători, creatori de știință fundamentală. A realizat 1073 de invenții (este deținătorul recordului mondial în această

privința), unele dintre ele foarte importante pentru omenire, dar a făcut o singură descoperire științifică (efectul termoionic, sau ” Edison”) pe care însă nu a putut-o explica. **Henri Coanda** a avut o temeinică pregătire inginerască încă de la început, o minte inventivă, care i-a permis și lui realizarea multor invenții, dar, pe lângă acestea, era dotat cu o minte iscoditoare de savant cercetător, care a muncit pentru explicarea științifică a observațiilor, și apoi pentru aplicarea lor practică prin invenții. De exemplu, ”Efectul Coanda” a fost demonstrat pentru prima oară în anul 1910, dar abia în 1934, după ani de studii teoretice și practice, efectul a putut fi explicat științific și, apoi, brevetate diversele lui aplicații. La **Edison** ”goană după cantitate” s-a făcut în dauna calității...Într-o carte de top 100 de savanți ai Lumii, scrisă de un american [], **Henri Coanda** este prezent, pe când Edison lipsește, și autorul argumentează și pentru ce ! **Edison** afirma că realizările lui au la bază 1% inspirația (în fond gândirea, interpretarea fenomenelor) și 99% transpirația (în fond, munca, încercările empirice).

Cât despre echivalarea greșită făcută de **Manescu**, aceasta ne conduce la zicală românească: *dacă tăcea, filosof rămânea !*

9. MOȘTENIRE...”PERICULOASĂ”

La moartea savantului, survenită în 1972, fiica acestuia a oferit Statului Roman, toată arhiva găsită: peste 600 kg de hârtii, note tehnice, desene, acte personale, schițe, documente, brevete de invenții, descrieri, etc., multe dintre acestea purtând tradițională stampilă: ”TOP SECRET”

Statul Roman comunist nu a știut ce să facă cu acest tezaur științific pe care l-a obținut gratuit. Coletele au fost depuse la INCREST (institutul creat de **Coanda** el fiind primul director), în condiții tehnice destul de necorespunzătoare. Nici acesta nu a știut ce să facă cu ele; documentele au stat neatrinse...26 de ani ! Abia în anul 1998 coletele au intrat în custodia Muzeului Aviației, unde cercetătorii au început o munca titanică de studiere și clasificare. Munca titanică, dar, în același timp, și ...periculoasă. În hârtia veche, foarte uscată și casantă, ușor deteriorabilă, și-au făcut habitat tot felul de mucegaiuri și ciuperci, care au îmbolnăvit pe unii cercetători destul de grav !

10. ONORURILE LUI COANDA

Pentru prodigioasa sa activitate, pentru contribuțiile aduse patrimoniului Științei și tehnicii mondiale, **Henri Coanda** a fost ales membru activ al Academiei Romane (1970). În același an a fost numit consilier cu rang de ministru la Consiliul de Stat și distins cu ordinul Meritul Științific clasa I. Din 1968 era Doctor Honoris Causa al Institutului Politehnic din București. Franța l-a onorat cu ordinul Meritul pentru cercetare și inovație în grad de comandor, diploma Harry Diamond Laboratories (1965), Medaille d’Or des Vieilles Tiges (1970). În țara noastră, cel mai mare aeroport, București-Otopeni, poartă numele sau, ca și Academia de Aviație de la Brașov.

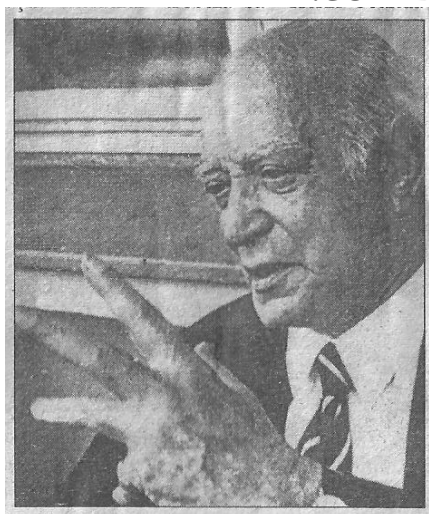
La rândul lui, **Coanda** a onorat omenirea prin realizările sale (250 invenții și 700 de brevete), dar și prin importante concluzii de viață, lăsate ca ”testament”:

- ”Omul, ca persoană, este infinit mic, dar prin tot ceea ce creează este infinit de mare” (1967)

- " Fără a visa cu ochii deschiși nu există nici imaginație științifică, nici fantezie creatoare, nici intuiție..." (1971)

11.COANDA ȘI FARFURIILE ZBURĂTOARE

Henri Coanda nu a scris nicio carte despre "farfuriile zburătoare" (OZN, UFO), dar a avut, firește, părerea lui despre ele, părere exprimată cunoscuților și colaboratorilor săi [25]. Iată părerea lui: "Da, ele sunt o realitate a tehnologiei deschise către planul informațional director, către realitatea suport imuabilă, eternă și omniprezentă, dincolo de tot ceea ce facem noi acum și de tot ce ne-am putea imagina noi. Ele depășesc viteza luminii, fiindcă revin în axul omniprezent sau în realitatea paralelă. În planul fizic au propulsie holografică (toți atomii sunt simultan accelerați sau încetiniți) și, deci, nu au probleme de inerție pe care noi le întâlnim la propulsia discretă (cu motoare), când impulsul de mișcare este transmis de la atom la atom într-un anumit timp; mișcarea succesivă este

înlocuită cu cea simultană (diacronicul cu sincronicul). OZN-urile nu sunt permanent SOLIDE. În conștiința oamenilor persistă prejudecata că tot ce există trebuie să fie material (într-o anumită stare de agregare), când, de fapt, materia noastră nu este decât vârful aisbergului unei existente bivalente (materie-energie), care a trecut prin forme de organizare succesive, din ce în ce mai grosiere, până a ajuns vizibilă (solidă)".

Această părere a lui **Coanda** a fost privită cu amuzament și ridiculizată de către contemporanii săi. Dar, oare, nu tot aceștia ridiculizaseră, cândva, și principiul motorului reactiv ?

12. COANDA ȘI EXTRATEREȘTRII

Coanda admitea existența OZN-urilor, care se pot deplasa prin vid, prin apă, prin atmosfera și prin rocă unui munte, și, care, sunt vehicule mai simple și mai ieftine decât avioanele (!!!???). Motivul invocat de el este acela că acestea pot folosi orice formă de energie, inclusiv nucleară sau cosmică, cea de a două fiind prezentă peste tot, în jurul și în interiorul nostru.

Coanda admitea că astfel de vehicule au fost cunoscute de către vechile civilizații de pe Terra, care au părăsit planeta înaintea unui cataclism. Extraterestrii sunt, probabil, ființele care doresc, eventual, să se reîntoarcă pe Terra. Aceste ființe sunt de două feluri: EBBE și UMMO. Ființele EBE (Entități Biologice Extraterestre), sau "micii gri", au o organizare colectivă de tip... furnicar, sunt ostili pământenilor (răpiri, mutilări de animale și oameni, etc). Specia UMMO, sau "marii blonzi", este prietenă pământenilor și, implicit, dușmană EBE. Coanda era de părere că civilizațiile galactice evolute (cazul UMMO) nu au nevoie de materie primă, de cuceriri, de răpiri, de experimente pe alte ființe, cum se întâmpla în cazul civilizațiilor înapoiate, apropiate de nivelul celei de pe Terra (cazul EBE)

13. VERBELE AUXILIARE ȘI ...RELIGIA

În ori ce limba vorbită de oameni, "a fi" și "a avea" sunt două verbe foarte importante, care nu se confundă unul cu altul. După **Coanda**, numai acei oameni care își propun să se îmbogățească, să acumuleze, să posede diverse lucruri, averi, funcții sau plăceri, cad în iluzia că "a avea" este tot una cu "a fi". Percepția acestora este profund eronată și, de fapt, lucrurile stau exact invers: în realitate "a avea" este efectul ocazional și superficial al lui "a fi". Iată ce afirma el în această problemă: *"Excepțiile la această regulă, promovate în epocile de decădere, în statele corupte și în civilizațiile planetare alterate, sunt sancționate cu dispariția acestora, cu dezordinea socială și politică, ori cu autonihilarea unor anumite civilizații"*

Dacă **Henri Coanda** ar fi trăit după '89, ar fi constatat, probabil cu o mare tristețe, că, în România, dorința de a acumula s-a transformat într-o obsesie, care a ocupat mințile multor oameni, deturnandu-i de la adevărată lor menire. Acești oameni uită că atât viața cât și averea lor, sunt de împrumut, sunt în folosință pentru o anumită perioadă de timp. Numai într-un cimitir se poate vedea cât de iluzorii sunt averile și demnitățile !

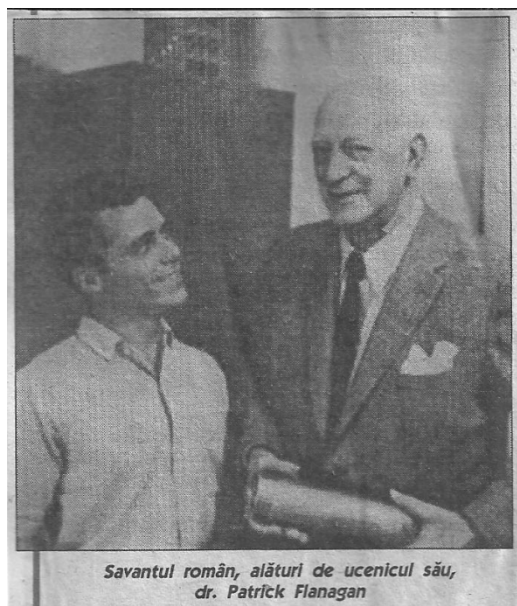
14. MÂNDRIA DE A FI ROMAN !

În anul 1970 când a fost ales membru titular al Academiei Romane, **Henri Coanda**, cunosător și admirator al istoriei științei și tehnicii românești, în discursul de recepție, a spus: "Ce noroc ar avea omenirea dacă ar exista multe nații care să-i fi adus, față de numărul locuitorilor, atât cât i-a adus nația romană, în ultimii 120 de ani".

Ca roman, desigur, nu poți decât să subscrii la spusele lui **Coanda**. Dar, în același timp, te încearcă un sentiment de nedumerire, de mare regret și frustrare totodată, exprimate printr-o îndreptățită și simplă întrebare: De ce **Coanda** (ca de altfel, și **Gogu Constantinescu**) nu a luat Premiul Nobel și nici nu a fost nominalizat vreodată pentru acest lucru? Este cunoscută axioma că Premiul Nobel nu se acordă pentru aplicații (inovații, invenții; dar...dinamita ce a fost?), ci numai pentru aport fundamental în știință, că cei vizați sunt oamenii de știință, cercetătorii, și nu...inginerii. Este adevărat că, atât **Henri Coanda**, cât și **Gogu Constantinescu**, au fost, ca formație la bază, ingineri. Dar tot atât de adevărat este faptul că acest doi ingineri (și vor mai avea și... urmași !) și-au depășit cu mult condiția de simpli ingineri executanți ai proiectelor altora. Prin munca de cercetare și autoinstruire (se știe doar, nu există universități speciale de format...savanți !) , aceștia au devenit savanți-ingineri, creatori de știință, creatori de teorii științifice descoperitori de efecte noi în fizică !

Atunci, revenind la obsedantă întrebare, de ce, " domnilor"care...manipulați Premiul Nobel

Savantul român, alături de ucenicul său,
dr. Patrick Flanagan

Sărbătorirea de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor a savantului Henri Coandă și a gen. mr. (r) prof. univ. emerit dr. ing. Ion Gudea pentru activitatea lor aeronautică.
(Ultima fotografie a savantului H. Coandă)

6. GRIGORE MOISIL (1906-1973)

- Specialitatea: matematică , om de știință de renume mondial
- Născut: 10 ianuarie 1906 , Tulcea
- Decedat: 1973 , Ottawa-Canada
- Studii: Liceul, la Vaslui și Bucuresti. Studii superioare, simultan la Politehnică și la Facultatea de științe (secția matematica), din Bucuresti. În 1929 abandonează Politehnica, și tot în acel an își susține teza de doctorat. După un stagiu în Franța (1930-1931) susține docența la Bucuresti, apoi beneficiază de o bursă Rockefeller la Roma.
- Activități: Conferențiar la Universitatea din Iasi (1932-1939), profesor titular în 1939. În 1942, se mută la Universitatea Bucuresti unde va funcționa tot restul vieții, cu excepția anilor 1946-1948, cind a fost ambasador în Turcia.

A lăsat peste 300 lucrări științifice fiind creator de școală în domeniul mecanicii și algebrei automatelor finite (în domeniul automatizării, România era a treia țară după USA și URSS).

Puternică personalitate științifică, cu un deosebit simț al umorului, Grigore Moisil era convins că ”gradul de tehnicitate impune gradul de civilizație” al unei țări.

1. Panseu Kantian

Filosoful idealist german, **Immanuel Kant**, pus la stâlpul infamiei de către ”filosofia” comunistă a clasei muncitoare, materialismul dialectic, a afirmat:

”În orice știință, avem atâta știință adevărată câtă matematică încapă în ea “.

Grigore Moisil, parcă parafrazându-l, afirma la rându-i:

”Tot ce este gândire corectă este, sau matematică, sau susceptibilă de matematizare“. Ca să vezi... în plină epocă de dictatură comunistă, ”tovarășul “ academician **Grigore Moisil** avea în cap mai mult pe Kant, decât pe... Marx !

2. S-a făcut

Un student ieșind furios din sala de examen, în care picase la examenul dat cu **Moisil**, exclamă, destul de tare, pe culoar, în loc de răspuns la tradiționala întrebare a colegilor ”ce-ai” făcut: să mă pupe-n fund ! Profesorul aude, iese pe culoar după student și-l strigă:

- Vino înapoi, tinere !

Studentul, sperând într-o revenire de bună voință a profesorului, se întoarce și se apropie.

- Mai aproape, mai aproape, ce ți-e frică de mine ?

Studentul se proțăpi chiar în fața lui **Moisil** și acesta îl sărută pe...frunte.

- S-a făcut tinere, poți să pleci !

3. Nihil sine pilă

La Liceul Sfântul Sava, la un curs predat pentru profesorii de liceu, în decursul explicațiilor la teoria circuitelor cu contacte și rele, **Moisil** desenează pe tablă un exemplu de schemă de principiu. Depărtându-se doi pași de tablă, brusc se precipită înapoi spre această, zicând:

- Să-i punem schemei și o pilă, că ”**nimic nu merge la noi fără pilă !**”

4. O facem și p-asta !

La propunerea “ilustrei academician doctor inginer”, E.C., mai “ilustrul și genialul” ei șoț, N.C., dă ordin ca și academicienii să meargă zilnic la Academie și să stea acolo 8 ore, la program, ca orice om al muncii. Președintele Academiei RSR primește ingrata misiune să “prelucreze” cu toți academicienii (care nici nu mai erau așa de mulți) ordinul cu pricina. O făcu, apoi invită asistența, conform tipicului “democrat socialist”, să-și spună părerea, în fapt să-și exprime...adeziunea “unanimă”. Nimeni nu se înscrise, însă, la cuvânt. Președintele Academiei, zărindu-l în prima bancă pe **Moisil**, și știindu-l mai vorbăreț și mai spiritual, îl întreabă:

- Nici dumneavoastră, tovarășe **Moisil**, nu aveți nimic de spus ?
- Ce să mai spun, tovarășe Președinte, zise acesta, dacă Partidul are nevoie, mai mult de fundurile noastre pe un scaun, decât de capetele noastre, o s-o facem și p-asta !

5. Devorare- digerare

- Domnule **Moisil**, multe cărți trebuie să fi devorat dumneavoastră, ca să știți atâtea, îi spuse un admirator, marelui matematician, la ieșirea de la o conferință a sa.
- Nu cei care devorează multe trebuie lăudați, ci cei care "digeră bine", replică Grigore **Moisil**.

6. Scurt interviu: de gustibus...disputandum “

Reporter (R): Un englez a spus cândva că nu crede decât în ceea ce poate fi măsurat și exprimat matematic. Cum rămâne cu arta? Măsurabilul nu va înghiți incomensurabilul?

Grigore Moisil (M): Multe incomensurabile devin cunoscute. Dar știind mai multe, ne punem mai multe probleme, avem mai multe de aflat. Cât privește arta, ea va rămâne etern: se va schimba, dar nu va dispărea.

R: Datorită cărui motiv?

M: Matematica e universală nu numai prin precizie, dar și prin caracterul ei neemotiv. Doi și cu doi fac patru, indiferent de sentimentele persoanei care socotește. Emoția însă tine de persoană, de om. Emoția nu va dispărea niciodată. Câtă vreme oamenii vor fi ființe.

R: Oare prin emoție explicați marea deosebire de gusturi?

M: E paradoxal, dar proverbul ”de gustibus non disputandum” corespunde realității într-o proporție riguros inversă: se discuta tocmai și în jurul și din cauza gusturilor. Când un enunț este adevărat, despre el nu se mai discuta. Nu se mai discuta despre adevăr atunci când este adevărat și nici despre fals când este fals. Discuția se poartă deobicei asupra valorilor. În arta, această evoluție e mai puțin bruscă decât se crede azi. O opera de artă mediocră, tot mediocră rămâne și peste 100 și peste 1000 de ani. Așadar nu valoarea depinde de epoca, ci aș zice că un anumit tip de a se manifesta al valorii este ceea ce variază de la o epocă la altă. Există un caracter obiectiv al valorilor, iar omul de gust este cel care, cum se zice, ”intuiește valoarea”, ceea ce eu cred că nu este altceva decât a gândi rapid despre valoare...

7. Din aforismele lui Grigore Moisil

Despre știință

- *Știința se răzbună ca o femeie, nu când o ataci, ci când o neglijezi !*
- *Spre deosebire de vin, știința nu trebuie lăsată să se învechească.*
- *Unii concep știința ca o arhivă de poliție, în care sunt îndosariate toate cancanurile naturii..*
- *Știința nu e bună azi, dacă ieri nu s-a gândit la mâine.*
- *Gradul de tehnicitate impune gradul de civilizație.*
- *Una din reușitele televiziunii este de a face din savanți vedete și din vedete savanți !*
- *E omenește să spui că ești mare specialist, că ești cel mai mare specialist, dar nu înțeleg să susții că ești singurul specialist.*

Despre oameni

- Iubesc oamenii, începând cu ...mine !
- Întrebările la care trebuie să răspunzi cel mai sincer, sunt cele pe care ți le pui singur.
- Nu e de părerea ta cel ce te aprobă, ci cel ce te imită
- Ce este un pesimist ? Un optimist bine informat.
- Omul nu progresează decât când știe că poate să facă ce vrea.
- Un om la 20 de ani trebuie să fie admirat, la 30, apreciat, la 40, invidiat, și la 60, stimat !

Despre ideile oamenilor

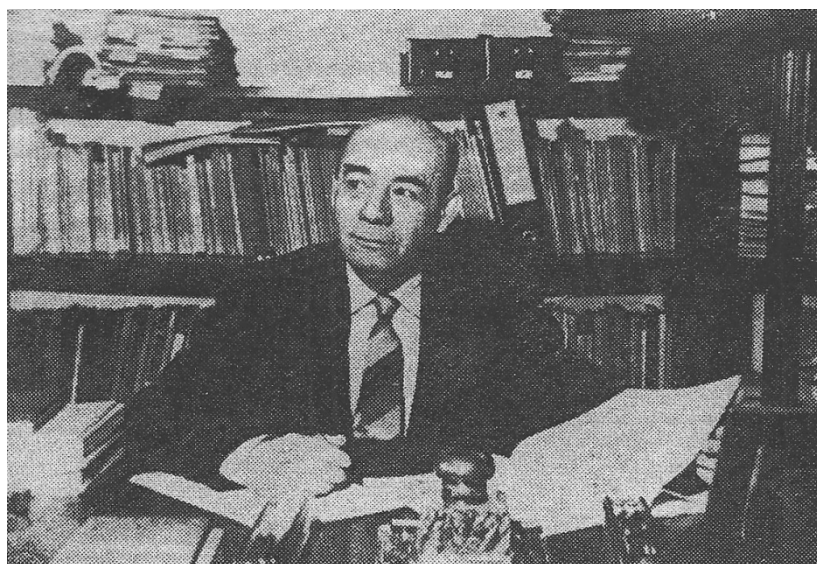
- Explosivul cel mai puternic nu este toluenul, nici bomba atomică, ci ideea omenească !
- Un catalog al ideilor false ar trebui să aibe pe copertă un craniu și două oase cu inscripția “ pericol de moarte “
- O idee falsă, care poate ruina și oameni și instituții, este “ opoziția “ dintre știință și umanism. “ N-ași respecta, ca om de știință, pe cineva care este numai om de știință; cel mult l-ași tolera “, afirma adesea **Grigore Moisil**

Despre copii

- Nu am o părere bună despre copiii care se țin numai de ce zic părinții. Ca să aibă personalitate, copilul, și acest lucru este valabil și pentru elev față de profesor, trebuie să se rupă de părinți și să acționeze așa cum gândește el.
- Pentru elev este esențial cum rezolvă problemele; pentru profesor, cum le pune.

Despre prostie

- Prostia are în istorie un rol dublu: ea transformă revoluția în evoluție, dar permite și comunicarea între două inteligențe
- Numai prostia poate să n-aibă intermitențe
- Mediocritatea nu iartă oamenilor inteligenți de a fi superficiali în aparență și profunzi în realitate.
- Legile tarii nu interzic.... prostia !

7. GHEORGHE CARTIANU (1907-1982)

- Specialitatea: radiocomunicații (radiotehnică)
- Născut: 08 august 1907, Comuna Borca- Județul Neamț
- Decedat: 26 iunie 1982, București Studii: Liceul, la Bacău; Institutul Politehnic București, facultatea de electro-mecanică, secția curenți slabi. Doctor- inginer în 1966, doctor-docent în 19 pe baza cărții de baza scrise "Modulația de frecvență".
- Activități: Inginer la Societatea de Radiodifuziune (1933-1934), la Studioul București și la stația de emisie Otopeni. Asistent la Școala Politehnică (1934), conferențiar la Facultatea de geologie a Universității București (1948), profesor și apoi șeful catedrei de radiocomunicații, a

Facultății de electronică și telecomunicații din IPB (începând cu 1952). Redactor responsabil al revistei „Telecomunicații” (1956-1974). Membru corespondent al Academiei Române, din 1963, și vicepreședinte al Comisiei de automatizare. Este pionierul principal al introducerii, în România, a radiodifuziunii cu MF pe UUS.

Autor al unor importante lucrări în domeniul radiotehnicii: Modulația de frecvență (1958, tradusă în franceză, rusă, maghiară), Bazele radiotehnicii, Analiza și sinteza circuitelor electrice, Sinteza în domeniul frecvenței, etc.

Profesorul Cartianu are înregistrate la OSIM, în calitate de prim coautor, un număr de 6 brevete de invenție.

1. PARADOXURILE PROFESORULUI

Profesorul **Gheorghe Cartianu** își pregătea întotdeauna cu meticulozitate expunerile, pentru care avea texte scrise. El nu citea, însă, textul, ci îl predă, scriind pe tablă formulele necesare. Puteai să iei notițe în bune condițiuni, nefiind "obligat" să scrii după dictare. Prins de vârtoarea expunerii, nu odată, îi scăpau unele stereotipii și paradoxuri, ca de exemplu:

- .-“ O dezvoltăm (era vorba de o formulă) și o punem sub o formă... mai simplă !
- .-“Fizic, se vede (se observă) imediat din această formulă !”
- .-“Avem, deci, de- a face, cu cuadripoli neegali, dar identici !” etc,etc Studentii barfitori au denumit aceste paradoxuri, drept ”pasarisme”, iar pe autor....”Pasarica” sau „Pasarea”

2. “ARGUMENTUL” SUPREM

În interpretarea anumitor formule și grafice, vorbind despre concordanța acestora cu practica fenomenologică, argumentația, adesea, era aceasta:

- “ Așa este prin faptul că așa trebuie să fie, și e normal acest lucru !”

3. DOCTOR DE ...”FACTO”

Preocupat de cercetarea științifică teoretică și practică, de activitatea didactică, profesorul **Cartianu**, cu adevărat doctor în radiocomunicații, s-a preocupat mai puțin de formalizarea doctoratului său, supunându-se unor canoane legale (colocvii, referate, examene).

Pentru el, aprecierea oamenilor valora mai mult decât anumite...diplome. Neavând, formal, calitatea de doctor, a fost, totuși, numit să conducă doctorate, să acorde altora titlul de doctor. Abia în anul 1968, la vârsta de 61 de ani, i se acordă, prin excepție de la regulament, titlul de doctor-inginer,

pe baza lucrării, tipărite în mai multe limbi, “Modulația de frecvență”. Doi ani mai târziu, i se acordă și titlul de doctor-docent

Avantaje materiale nu i-au adus aceste titluri dobândite cu trudă, pentru că un anumit “Geniu al Carpaților” hotărâse, atunci, să se desființeze indemnizațiile pentru doctorat

4. EXEMPLU EDUCATIV

Deși n-a avut copii, profesorul **Cartianu** s-a priceput cu măiestrie să facă, pe lângă transmiterea de cunoștințe, și educația studenților, prin exemplul personal și prin sfaturile date cu vocea-i molcomă, moldovenească. În cadrul Politehnicii din Polizu, nu l-a văzut nimeni altfel îmbrăcat, decât la costum și cravată. Laboratorul și catedra i-au fost o a doua familie, după cum locuința sa era un al doilea loc de muncă, pentru continuarea studiului. Profesorul **Cartianu** a fost întreaga viață un “student” conștiincios și perseverent !

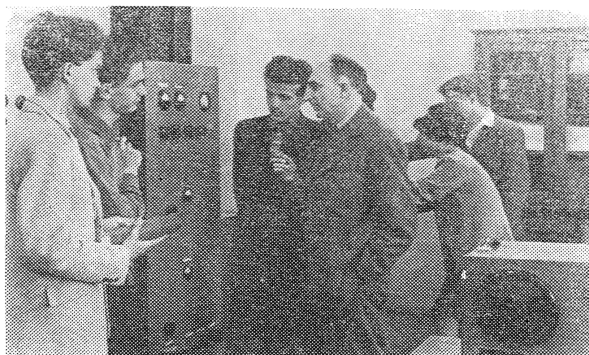
5. RECOMPENSE

Ca o recunoaștere a prodigioasei sale activități de profesor universitar și de cercetare științifică, oficialitățile vremii l-au acordat, începând cu anul 1964, diverse ordine, clasa 2-a, clasa 3-a și clasa 4-a, că doar ordinele de clasa 1-a erau numai pentru “tovarășii cu munci de răspundere” !

6. MOLDOVEANUL

Tatăl profesorului **Cartianu** a fost un inginer oltean, născut în județul Gorj, iar mama moldovenceană. Referitor la originea etnică a profesorului, doi mucaliți comentau malițios:

- Eu cred că profesorul este mai mult moldovean, decât oltean !
- De ce ?
- Păi nu vezi, Ștefan cel Mare a zidit 47 de mănăstiri, iar Cartianu, crezi că dacă a “moșit” tot atâția doctori ingineri în radiocomunicații, acest lucru este întâmplător? Nu, a dorit pur și simplu să nu rămână mai prejos, cantitativ, decât “Marele său înaintaș !”

7. LOCUL DE MUNCA

Profesorul **Gheorghe Cartianu** a declarat unui reporter:

“ Tinerii să nu uite că invenția este mai întâi creație intelectuală, teoretică. Locul de muncă al omului de știință este atât laboratorul, cât și biblioteca. Un student nu trebuie să fie un sac de cunoștințe, ci o flacără continuă, însuflețită din propriul ei entuziasm “

Profesor dixit !

8. OMOLOGARE ORIGINALA

În anul 1951, după ani întregi de experimentări, asistent universitar încă fiind, inginerul **Gheorghe Cartianu** caută să impună Radiodifuziunii Române noul sistem de emisie-recepție cu modulație de frecvență (FM, pe scala diverselor radioreceptoare), superior și mult mai fidel decât vechiul sistem cu modulație de amplitudine (AM). Desigur că, această FM, pasiunea de o viață a profesorului, era, atunci în 1951, o noutate numai pentru... România !

Într-o zi se se prezentă la biroul unui șef de la Radiodifuziune, care putea da un aviz favorabil, având în brațe un radioreceptor, nu prea “arătos”. După prezentarea argumentelor, consultându-și frecvent ceasul de buzunar, inginerul Cartianu pune în funcțiune radioreceptorul. Asistența a ascultat uimită o piesă muzicală clasică, recepționată și redată de o puritate nemaîntâlnită (fără paraziți atmosferici sau industriali, fără distorsiuni ale sunetelor etc). Bine, bine, zise șeful, după trecerea momentului de uimire, dar cine emite, unde este emițătorul? Zâmbind, inginerul **Cartianu** răspunse:

- Un colaborator de-al meu este, în momentul de față, cu un emițător experimental portabil și cu un pik-up cu 2 păci, sus pe terasa Palatului CFR din fața Gării de Nord !

Omologarea originală a fost validată și Radiodifuziunea Română adoptă în scurt timp primele emisiuni pe unde ultra-scurte (UUS) cu modulație de frecvență după metoda Cartianu, care prezintă unele particularități față de sistemul americanului Edwin Armstrong (un precursor în domeniu), dar ale cărui lucrări, profesorul nu le-a cunoscut, ele neparvenind în Europa din cauza războiului.

9. CULTURA SI...CAFEA

Nu de puține ori, profesorul **Cartianu** ieșea, după o istovitoare activitate în laborator, la câte o cafea, cu subordonații lui, fie la Hotel Nord, fie la Terasa de la Inter, etc. Aci, discuțiile moderate de profesor s-ar fi dorit să fie din domeniul culturii umaniste, despre cărțile nou apărute, despre cronicile de artă din ziare și reviste, despre muzică și concerte, etc. Aceste discuții eșuau, însă, repede într-un monolog al profesorului, care uimea auditorul și care-i făceau pe unii să-și spună în bărbie cu invidie, dar și cu admirație:

.- Doamne, oare când le-a mai citit și pe astea ?

10. MODESTIE

Prin anii “70 este intervievat de un reporter:

- Nu vă mârșăște faptul că un om de știință este mai puțin cunoscut decât, să zicem, Mihai Constantinescu ?
- Cine este Mihai Constantinescu ?
- Un cântăreț de muzică ușoară.
- Noi nu ne adresăm unei mase atât de mari de oameni.
- Dar, prin rezultatele cercetărilor sale, omul de știință se adresează lumii întregi !
- Da, dar tot nu mi se pare anormal ca fotbaliștii și cântăreții să fie mai cunoscuți decât inventatorul aparatului de radio de înaltă fidelitate cu modulație de frecvență. Îți repet, n-am suferit niciodată pentru faptul că, atunci când trec pe stradă, lumea nu-și dă coate recunoscându-mă !

11. FARA ...DISCONTINUITATI

Când s-a hotărât să iasă la pensie din funcția de șef de catedră, în anul 1977, personalul catedrei de radiocomunicații din Politehnica- București a hotărât să-i organizeze, cum se

obișnuiește, o mică festivitate –surpriză. Surpriza n-a reușit deloc, profesorul împotrivindu-se cu vehemență:

- “Nu, eu voi munci în continuare cu voi, nu am pus încă punct la unele lucrări. Pensia este doar o formalitate, nu pot să rup legătura cu activitatea științifică și, oricum, trebuie să terminăm împreună tot ce am început !”

12. EXIGENTA...INDUSA

Profesorul **Cartianu** era cunoscut ca un profesor indulgent, care asculta studentii la examene cu atenție și răbdare, fără a-l întrerupe, lucru care pe unii i-ar inhiba) astfel încât aceștia să formuleze răspunsuri cât mai complete și corecte. La un examen de Bazele Radiotehnicii, cu anul 3, la una din grupe, vine în “control” decanul (desigur având “sarcina” de la biroul organizației de bază a ...partidului).

- Cum merge examenul, tovarase profesor, câți reșatieri aveți, câte calificative de “nesatisfacator” ați dat ?

- Pai, până acum, niciunul....

Decanul pleacă. La tablă, urmând să răspundă, era colegul SP, un băiat inteligent și manierat, bun la învățatură, dar și cu o cultură generală de învidiat. Profesorul se va fi gândit, după plecarea decanului, că pentru a nu fi taxat că lipsit de exigență, că n-ar “da bine”, l se “pune pata” pe bietul student, și-l întrerupe, și-l freacă cu întrebări suplimentare, și până la urmă îi spune că nu a pregătit suficient examenul, calificativul fiind de “nesatisfacator”.Studentii care urmau la examinare au rămas consternați !

Bietul coleg, SP, n-a așteptat, totuși, toamna, ci a repetat examenul cu altă grupă, luând, bineînțeles cu brio, calificativul “bine”

13. DOUA PASARELE

Tabla de scris din amfiteatrele IPB-ului, în care se țineau cursuri, aveau și o parte mobilă pe verticală, putând fi ridicată când era plină cu înscrisuri. Colega MP-M, care era talentată la desen, înainte unei sedințe de curs cu profesorul, desenează, pe tablă fixă, două dragute pasarele, apoi astupa desenul coborând tablă mobilă bine stearsă, care urma să fie umplută cu formule.Vine profesorul **Cartianu** (poreclit de studentii malitiosi, “Pasarica”), umple tablă, apoi, ridicând-o în sus, descoperă...pasaricile. Aluzia era clară, profesorul a înghitit-o cu demnitate, și a zis, afișând un zămbet ce aducea mai mult a rictus:

- Cu așa talent, cel ce-a desenat trebuia să se ducă mai bine la “Belle Arte” și nu să vină la Politehnica !....

14.COJOACELE

Colega AB purta, pe timp de iarnă, un cojoc tip “Alain Delon”, de mai târziu. Profesorul **Cartianu** avea și el unul de același tip. Venind într-o zi la curs, dezbracă cojocul și-l pune la cuier lângă cel al colegei AB. După ore, profesorul “își ia” cojocul și pleacă, dar la sfârșitul zilei de cursuri, colega observă că profesorul plecase cu ...cojocul ei. A luat cojocul și s-a dus la cancelaria catedrei de radiotehnică. Acolo nu era nimeni, dar în cuier...cojocul ei. Face repede schimbul corectând eroarea profesorului (de care acesta nu a știut niciodată) făcută involuntar din cauza grabei lui caracteristice.

15. PROTECTIA MUNCII

Profesorul **Cartianu** conducea lucrările de realizare , în colectivul de cercetare al catedrei, al unui radioemitor cu modulație de frecvență (FM) pe frecvență de 72 MHz și puterea de circa 1kW. Etajul final era, bineînțeles, realizat cu ajutorul unui tub electronic de emisie, care necesită, printre altele, o tensiune anodică de 2500 V. Fără semnal la intrare, etajul final prezenta, însă, niște oscilații parazite care încălzeau excesiv tubul riscând să-l deterioreze.

Profesorul cauta solutii pentru a iesi din impas, si s-a dus dupa profesorul **Tanasescu** sa-i arate fenomenul

Colegul OIOv, care era radioamator cu indicativ (YO3UD), profitand ca a ramas singur langa etajul cu pricina, cu un creion de lemn, a miscat niste bobine de soc din circuitul anodic si din cel de grila, si a observat diminuarea oscilatiilor cu tendinta de disparitie. In acest timp apare profesorul **Cartianu** insotit de profesorul **Tanasescu**. Cand il vede pe colegul OIOv ingenuchiat langa dulapul emitatorului cu “testorul” in mana, s-a repezit la el si l-a tras violent pe spate rasturnandu-l.

- Ce faci, tovarase student ? Vrei sa te electrocutezi ? Stai la distanta !

Probabil, era vie profesorului electrocutarea mortala a inginerului electronist, **Flondor**, un bun sahista, care, umbland cu un pix metalic prea aproape de un echipament sub inalta tensiune, a produs o descarcare fatala prin arc electric.

_Tovarase profesor, replica colegul meu, stiu ce are emitatorul ! Si ii explica ce facuse.

- Sa stii ca are dreptate, zise profesorul **Tanasescu**, si abia atunci profesorul **Cartianu** schimba tonul cu unul mai bland:
- Daca imi spuneai dinainte ce vrei sa faci si cum vrei sa faci, eu iti dadeam aprobarea si concursul asumandu-mi si raspunderea. Pe viitor asa vom colabora, daca te pasioneaza ce facem noi aici...

7. HERMANN OBERTH (1894-1983)

- Specialitatea: astro-fizician german de origine română, Savant de reputație internațională
 - Născut: 25 iulie 1894, Sibiu
 - Decedat: decembrie 1983, Nuremberg-Germania
 - Studii: În 1912 absolvă gimnaziul „Episcop Teutsch” din Sighisoara. În 1913 începe studiul medicinei la Munchen, întrerupte de războiul la care a participat și în care a fost rănit. În 1919 începe studii de fizica, matematica și astronomie la Cluj, apoi la Munchen și Göttingen. În 1923 susține examenul de absolvire la Universitatea din Cluj.
- Activități: În anul 1921, la Universitatea din Heidelberg, susține prima dizertație din lume despre zborul cosmic, neîntre-
leasă și respinsă de savanții vremii. În 1922-1923 este profesor de matematică și fizică la gimnaziul din Sighisoara. Între 1925-1938 este profesor la Medias și colaborator cu universități din Austria și Germania. În 1923 îi apare la Munchen cartea „Rachetă spre spațiile Interplanetare”, care va fi reeditată de 7 ori. În 1945 se stabilește în Germania. Între 1948-1961 elaborează peste 30 de lucrări în domeniu. În 1969 asista, în SUA, la lansarea lui Apollo 11. În 1972, în vizita în România, Universitatea Babeș-Bolyai îi conferă titlul de doctor Honoris-Causa. Tot atunci, Hermann Oberth ține o conferință în plenul Academiei Române. A publicat peste 60 de lucrări științifice, a fost membru de onoare al unor institute de cercetări spațiale din Germania, SUA, Anglia, Austria și Grecia. În onoarea lui s-a instituit premiul internațional „Hermann Oberth”

1. PRECOCITATE

Născut într-o familie de sași transilvăneni intelectuali (tatăl sau era medic), elevul **Hermann Oberth** citea, încă de la 11 ani, cu asiduitate, pe cel ce a fascinat copilăria multor oameni, scriitorul cu o imaginație ieșită din comun, Jules Verne. L-a fascinat în special cartea „De la Pământ la Lună”, pe care a citit-o de mai multe ori, încât aproape o știa pe dinăfară. Influențat de ideile lui Jules Verne, pe care nu le considera total fanteziste, bazat pe intuiția și gândirea proprie, pe calculele și proiectul său, **Hermann Oberth** construiește prima sa rachetă la vârsta de ...14 ani, fiind elev la școală generală !

2. CONVERSIA OPȚIUNII

Absolvind studiile liceale la Sighisoara, în 1912, fiind un tânăr ascultător, a ținut cont, probabil, de dorința tatălui sau de a se face medic, care să ducă tradiția familiei mai departe. Ca urmare, în același an, devine student la medicină al Universității din Munchen. Odată cu declanșarea Primului Război Mondial, în 1914, deși **Hermann Oberth** nu terminase studiile de medicină, este mobilizat cu gradul de sergent sanitar, și ia parte la bătălii. În februarie 1915, în bătălia Carpatilor est rănit. Până la sfârșitul războiului, a fost cadru sanitar militar, suficient timp că să-și dea seama că această meserie nu-i place deloc și că” nu va dori niciodată să profeseze ca medic”.

3. RECUPERAREA TIMPULUI PIERDUT

După război, studentul **Hermann Oberth** se reîntoarce la studiile universitare, dar pe baza altei opțiuni: studiul fizicii, și nu al ...medicinii !

În anul 1919 se înscrie la Universitatea din Cluj, apoi la cea din Munchen. Studiază matematica și fizica, iar mai apoi, la Universitatea din Gotingen, astronomia. În 1920 proiectează o rachetă spațială cu 3 trepte, cu greutatea de 100 tone. În 1922, la Universitatea din Heidelberg, susține lucrarea sa de doctorat, prima dizertație din lume despre știința rachetelor și a zborurilor spațiale. Savanții vremii, care nu erau la prima lor gafă, nepricepându-i conținutul și considerând-o ”utopică”, o... resping. Cu fonduri private, teza de doctorat a fost totuși, tipărită, răspândită și a produs multe discuții controversate, dar autorul a declarat public, că va deveni un om de știință mai valoros decât cei care i-au respins dizertația. Supărat, nu fără motiv **Hermann Oberth** a criticat sistemul de învățământ superior, spunând despre el că ”luminează înapoi”, fiind lipsit de viziunea de viitor.

4. PRIMA RACHETĂ

În toamnă anului 1929, în Germania, **Hermann Oberth** a lansat prima rachetă cu combustibil lichid, concepută de el. La acest experiment au asistat și studenți de-ai săi de la Universitatea Tehnică din Berlin, printre care se afla... **Wernher von Braun**. Spre sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, rachetele V2 (A4), primele cele mai mari din lume, pe care Germanii le-au lansat din Germania (Peenemunde) având țintă Londra, s-au realizat, de către **W. Braun**, pe baza a nu mai puțin de 95 de invenții ale lui.....**Hermann Oberth** !

5. RECUNOȘȚINȚĂ PENTRU...MAESTRU

Așa cum se știe, după al Doilea Război Mondial, **Wernher von Braun** s-a stabilit în SUA, unde și-a continuat cercetările. În statul Alabama, orașul Huntsville Acesta a fondat un institut pentru explorare spațială. Neuitându-l pe profesorul sau, rămas în Europa, **Hermann Oberth, Von Braun** l-a invitat să colaboreze la elaborarea unui studiu ” Dezvoltarea tehnologiei spațiale în următorii 10 ani”. Este programul conform căruia, finalmente, SUA s-au impus pe plan mondial în zborurile cosmice. Până în anul 1962, când s-a desprins de preocupările privind rachetele și zborurile spațiale, **Oberth** a fost un specialist de notorietate mondială Recunoscut ca atare și consultat de către cei interesați. El a lăsat posterității o opera pe cât de inedită, pe atât de atotcuprinzătoare.

În anul 1969, în ziua memorabilă de 16 iulie, cu ocazia lansării misiunii ” Apollo 11” care s-a soldat cu primii oameni pe Lună, **Von Braun**, din nou, nu l-a uitat pe profesorul sau, și l-a invitat la lansarea de la Cape Kennedy.

6. RECUNOȘȚINȚĂ ROMÂNIEI

Ca și alți savanți născuți în România, care au activat în străinătate, și **Hermann Oberth** a simțit, cu certitudine, dorul pentru pământul natal, și a revenit în țară să și-l stingă. În anul 1972 este prezent la Cluj, la Universitatea Babes- Bolyai, care îi conferă titlul de Doctor Honoris Causa. Tot cu ocazia vizitei din 1972, la dată de 30 iunie, În Aula Academiei Romane, **Hermann Oberth** tine conferință ”Din opțiunile mele pentru navigația spațială”. În 1974, doi ani mai târziu, la București i se conferă ordinul ”Meritul Științific” clasa I. În 1976, la Muzeul Tehnic ”Dimitrie Leonida” din București, s-a înființat un stand expozițional dedicat lui **Hermann Oberth**. Abia în anul 1994, pe dată de 25 iunie, când s-au aniversat 100 de ani de la naștere, s-a inaugurat la Medias **Muzeul ”Hermann Oberth”**, acesta nu fără sprijinul fiicei acestuia și al Asociației Sașilor Transilvani din Munchen.

Hotărât lucru, România a adus prinos de recunoștință fiilor ei bravi, de regulă după ce aceștia au murit, și nici atunci la nivelul la care au făcut-o...străinii...

7. TRIUMVIRATE

Hermann Oberth a făcut parte simultan din două "triumvirate" diferite. Este vorba de un prim triumvirat, real, de lucru în comun, soldat cu realizări notabile, format timp de 30 ani, împreună cu **Rudolf Nebel** și **Wernher von Braun**.

Al doilea triumvirat, din care a făcut parte, este ...imaginar, și ...etern, peste timp...Este constatarea că sasul roman, **Hermann Oberth**, împreună cu rusul **Konstantin Tsiolkovski** și americanul (din SUA), **Robert Goddard**, sunt, toți trei "părinții" fondatori ai științei rachetelor și astronauticii. Acești trei savanți nu au colaborat direct niciodată, fiecare a lucrat independent, dar marea curiozitate, nemaintălnită în niciun alt domeniu, este că... concluziile cercetărilor lor sunt în mod esențial...identice !

8. OBERTH...FILOSOFUL

După retragerea din 1962, la vârsta de 68 de ani, și până la vârsta decesului de 95 ani, în 27 de ani de viață, s-a ocupat de problemă energiei, problemă care frământă pe orice savant al lumii indiferent de specialitatea sa, dar i-a rămas mult timp și pentru problemele...filosofice, care, iarăși, sunt specifice pentru savanții ajunși la vârsta senectuții. Cărțile pe care le-a scris, s-au referit la dimensiunea filosofică și etică a științei și a cercetătorului, concepția despre rolul tehnicii. Iată ce afirma **Hermann Oberth**: "După părerea mea, sensul și țelul tehnicii sunt să creeze omului, într-un mediu străin, condițiile de viață care corespund structurii sale interne". În concluzie, profesorul de matematică și fizică, **Hermann Oberth**, ca orice fizician, și-a început cariera marilor sale descoperiri și creații, cu...creionul în mână, și a încheiat-o, ca oricare filosof, tot... cu creionul în mână !

9. PIETROIUL LUI OBERTH

În 1923, la Munchen, murea unul din ideologii lui **Adolf Hitler**, care era considerat "fondatorul spiritual al Național- Socialismului", pe nume **Dietrich Eckart**. Acesta a murit mulțumit că "elevul" sau "dansa" după "melodia" compusă de el. Această "doctrină secretă" transmisă lui **Hitler** avea, însă, rădăcini adânci în...mozaism și islamism ! Moartea l-a surprins pe **Eckart** rugându-se în fața unui pietroi negru (un meteorit provenind din Kaaba), și pe care l-a lăsat moștenire sibișoreanului...**Hermann Oberth**.

L-o fi stimulat, acest pietroi, pe acesta, în strădania lui de a face posibilă pătrunderea cât mai adâncă în spațiul cosmic a omului, cam până în depărtările de unde venise ...meteoritul ? Se pare că,...da !

10. PIJAMAUA

Întârziind într-o seara la cină la niște prieteni, **Hermann Oberth** este invitat de către aceștia, pentru că începuse să plouă, să înnopteze la ei. Oberth acceptă, dar profitând de neatenția gazdelor, se face nevăzut. Pe când gazdele, nedumerite, nu știau ce să mai creadă, acesta intra pe ușa, ud learcă.

- Unde ai fost, de te-ai udat în halul acesta ? fu întrebat de gazde
- Păi nu mi-ați propus să rămân peste noapte la voi, deoarece afară plouă?
- Ei, și ?
- Nu aveam pijama la mine și m-am dus după ea acasă..

11. FOTOGRAFIA

Într-un număr din anul 1977, al revistei franceze "Sceance et Vie", dau de articolul "50 ans de fusées: **Von Braun**". Articolul, un elogiu adus creatorului de rachete german, **Wernher Von Braun** la 50 ani de activitate, are o singură pe care, nefiindu-i locul în scrierea de față, încerc să o descriu în cuvinte.

Fotografia este făcută în anul 1959 și reprezintă busturile a trei bărbați alăturați. Numele celui din stânga, cel mai în vârstă, este **Rudolf Nebel**, la mijloc este **Hermann Oberth**, iar în

dreapta, bărbatul cel mai tânăr, **Von Braun**. Fotografia are și o explicație: "După 30 de ani de colaborare, trei mari pionieri ai spațiului se reîntâlnesc".

Nu sunteți de părere că într-o poza de grup, conform unei legi bine împământenite, la mijloc se plasează personajul principal, persoana cea mai importantă ? Eu, ...da ! Și mai cred că nici **Von Braun** n-a uitat, atunci, că a fost studentul lui **Hermann Oberth**..

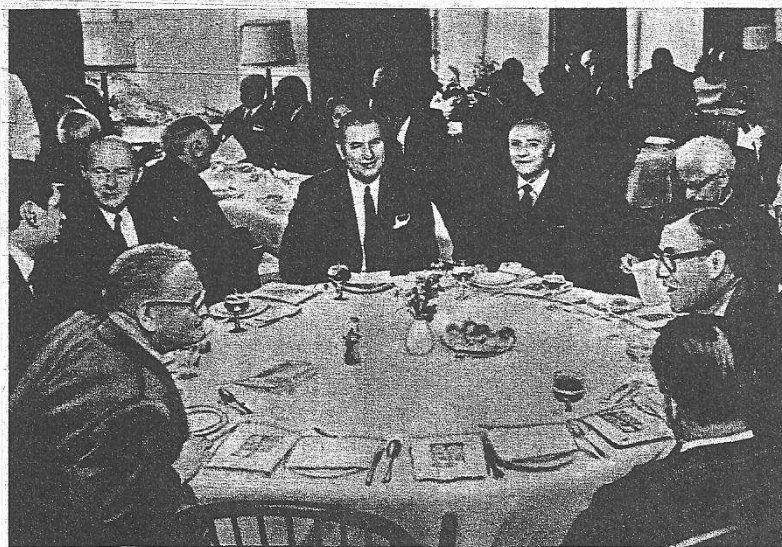

En 1959, près de 30 ans après leur collaboration, 3 grands pionniers de l'espace se retrouvent: de gauche à droite: Rudolf Nebel, Hermann Oberth, le conseiller de Fritz Lang pour le film « La femme dans la Lune » (1927) et Von Braun.

Hermann Oberth

Cu ocazia încheierii unui congres de astronautică, prof. H. Oberth (vezi săgeata) printre continuatorii operei sale

REMUS RADULET (1904-1984)

- Specialitatea: Electrotehnică și energetică
- Născut: 03 mai 1904, la Bradeni, jud. Sibiu
- Decedat: 06 februarie 1984, la București
- Studii: Liceul, la Sighisoara și Brașov. Facultatea la Timisoara. Și-a continuat pregătirea în Elvetia, în 1929-1930, susținând teza de doctorat la Școala Politehnică Federală din Zurich.
- Activități: Profesor la Școală Politehnică din Timisoara, 1946-1951,

profesor la Universitatea din București și la Institutul de Căi Ferate, între 1948-1974, profesor și șef de catedra la Institutul Politehnic București, între 1951-1974 (anul ieșirii la pensie). **Remus Radulet** este creatorul școlii românești de electrotehnică și energetică. A fost director al Institutului de Energetică al Academiei. Preocupările sale științifice acoperă un spectru larg: electromagnetism, mărimile fizice, primitive și derivate, ale acestuia, bazele teoretice ale câmpului EM, propagarea lui, circuitele electrice, etc. Opera sa cuprinde peste 200 de lucrări: studii, rapoarte, comunicări științifice, cursuri universitare, cărți și tratate tipărite. A coordonat editarea (stabilind un limbaj tehnico- științific, românesc) celor 2 ediții ale *Lexiconului Tehnic Român* (de 7, respectiv, 19 volume !) S-a ocupat de popularizarea științei fiind rector voluntar al Universității Populare. A fost membru corespondent, în 1951, iar din 1963, membru titular al Academiei Române; membru al Asociației Științifice a Inginerilor și Tehnicienilor din România, al Academiei Saxone de Științe din Leiptzig, al Asociației Americane pentru Progresul Științei, al Academiei Lumii Latine din Paris, al Comisiei Internaționale de Electrotehnică.

1. Orbii și... optica

La începutul cursului de Bazele Electrotehnicii, predat la Institutul Politehnic București timp de două semestre, Remus Rădulet obișnuia să atenționeze, pe tinerii studenți participanți la conferința inaugurală, astfel:

„Omul nu are un simț adecvat pentru perceperea fenomenelor electromagnetice și, de aceea, cei ca dumneavoastră, care doriți să învățați electrotehnică, sunteți cam în situația, bunăoară, a unui orb care vrea să studieze optica !”

Și așa, la începutul cursului, am fost cu toții orbi, dar ...călăuziți !

2. Ștergem tot !

Spre sfârșitul conferinței de deschidere a cursului, mizând pe măiestria sa pedagogică și pe structurarea științifică a capitolelor electrotehnicii, care urmau a fi parcurse, și pentru a șterge din memoria auditorului eventualele mal entendu-uri, concluziona:

“Din acest moment vom presupune că toți cei de aci din amfiteatru nu știți nimic din electricitate și magnetism, nu știți ce-i acela fenomen electric sau magnetic, nu știți ce este sarcina electrică, ce este câmpul electric sau magnetic, nu știți ce este curentul electric sau tensiunea electrică etc. Ștergeți-vă din memorie toate noțiunile pe care le aveți din electricitate și magnetism! Vom face cunoștință cu ele logic, pas cu pas, de la bun început, și... vă urez succes pe acest drum ”

Și noi, discipolii lui, acel succes... l-am cam dobândit!

3. Biata asistentă

Profesorul era foarte exigent, dar corect, în aprecierea cunoștințelor celor ce se prezentau în fața lui la vreun examen. Într-o zi se prezentă unul din asistenții săi (care era o tânără femeie) pentru susținerea unui colocviu de admitere la doctorat, în domeniul electrotehnicii. După ce asistenta tratează subiectul primit și după ce răspunde la numeroasele întrebări puse de către profesor și membrii comisiei, profesorul dă...verdictul:

“Îmi pare rău, tovarășa asistentă, dar eu am în prezent studenți care știu mai multă electrotehnică de cât știi dumneata acum când dai acest colocviu!!”

Nu se mai stie dacă biata asistentă și-a revenit cu bine după acest duș rece, după această apreciere aspră, dar corectă, a cunoștințelor sale de electrotehnică.

3.A treia încercare

Un student cade la examenul de electrotehnică, dă reexaminarea și cade iar. Exasperat, studentul tocește zi și noapte materia de examen, devine clientul fidel al bibliotecii, se consultă cu toată lumea, și obține de la profesor și de la decan, permisiunea să mai dea odată examenul de electrotehnică. La examen, după ce trage la sorți un bilet, studentul zice profesorului:

- *« Tovarășe profesor, la câtă electrotehnică știu eu acum, acest bilet este prea ușor pentru mine și vă rog să- mi alegeți dumneavoastră unul mai greu ! »*

Profesorul Răduleț rămâne surprins, evident, nu neplăcut, și propune studentului să răspundă, totuși, la prima chestiune a biletului extras, apoi să mai tragă un bilet la care va răspunde numai la subiectul doi. Studentul a răspuns excelent, profesorul a fost mulțumit și l-a gratulat cu calificativul

Foarte bine, zicând:

« - Personal îmi pare bine, ai reușit să demonstrezi teorema, că oricine poate să înțeleagă cursul meu, dacă...învață ! »

5. Problemele...noptii

Cele 6 grupe ale Anului 2 al Facultății au examenul semestrial la electrotehnică. Prima dintre grupe care intră în foc (prin tragere la sorți) este cam de sacrificiu, datorită exercitiilor(probleme aplicative) cuprinse în biletele de examen, și pe care trebuia să le rezolve în primul rând. După 2 zile, grupa a doua, care aflase conținutul problemelor și modul de rezolvare al lor, se descurcă bine, și urma ca grupa a treia să se descurce și mai bine. Dar, vorba lui Jean Jaques Rousseau: moartea binelui este... mai binele !

Grupa a treia se prezintă la examen la ora 8, calmă și fără emoții, dar profesorul și asistentul, nicăieri. Abia pe la 9 apare asistentul și-l scuză pe profesor:

- *S-a culcat abia pe la 3 noaptea, că a redactat un nou set de probleme pentru examen, căci celelalte se cam învechiseră !*

Vai de mutra făcută de studenții ce așteptau atunci, să intre la examen !

6. Candidații la inginerie

Biletele de examen la profesorul Răduleț conțineau un exercițiu aplicativ (problemă cu date numerice) și 1-2 subiecte teoretice. Subiectele teoretice ajungeai să le prezinți profesorului, după timpul de gândire acordat, numai după ce-i prezentai problema rezolvată. Argumentul său era:

Dumneavoastră doriți să vă faceți ingineri. De aceea pe mine mă interesează, în primul rând, să văd cum aplicați teoria în practică, și numai după, și dacă rezolvați problema, mă interesează și cunoștințele dumneavoastră teoretice !

Așa ne băga în cap, profesorul, cu orice prilej, înalta menire socială a meseriei de inginer, creator de bunuri materiale, progres și civilizație, pentru oameni.

..

7. Întâlnire cu...Tovarășul

Remus Răduleț a făcut parte dintr-o grupă de academicieni, condusa de presedintele **Radu Voinea**, chemată la CC al PCR, chiar la biroul Secretarului General al Partidului. Aici, Genialul Conducător al Partidului și Statului le aduce la cunostință hotărârea de suspendare a indemnizațiilor bănești acordate doctorilor și docenților.

- *Cred că este o măsură justă și în concordanță cu principiul socialist al muncii și al retribuției, a zis NC, printre alte argumente. Ei, ce spuneți, îndemnă el academicienii să ia cuvântul.*
- *Eu cred, zise **Răduleț**, că păstrarea acestei indemnizații ar fi mai socialistă decât anularea ei (!), pentru că retribuția socialistă trebuie făcută după importanța socială a muncii depuse, după calitatea acesteia, în conformitate cu pregătirea respectivei forte de munca. Ori, doctorii- ingineri sau doctorii-docenti, care au suportat rigorile unor examene suplimentare în pregătirea lor, au depus și depun eforturi în indeplinirea la un înalt nivel calitativ, cu simt patriotic, a sarcinilor trasate de Partid, trebuie stimulați pentru aceasta...*

Degeaba a îmbracat, **Remus Raduleț**, aceasta parere, fatis dizidenta, într-un limbaj de "lemn" (specific și foarte drag lui N.C), ca nu l-a lamurit, și s-a făcut cum a vrut el, "democratul" dictator, sau perechea lui de la Cabinetul 2, sau, cum au vrut ambii...! (Relatata de acad. **Radu Voinea**)

8. Repeziciunea de variație

La începutul carierei sale didactice, în dorința ce l-a urmarit toata viața, aceea de a se face cât mai bine înțeles de auditoriu, de a fi foarte clar și explicit, ori de câte ori în vreo formulă apărea derivata unei marimi fizice, tânărul dascăl **Remus Raduleț**, dominat de ardeleanul din el, nu o denumea ca atare, derivata, ci...**repeziciune de variație**. Mai târziu, peste ani, venind la București, a dat repeziciunea pe... derivata

9. Lexiconul Tehnic Român

Întrebarea "cine a citit Lexiconul Tehnic Român?" este o întrebare cam bizară, deoarece lexicoanele, enciclopediile, dictionarele, etc, nu se citesc, ci se consultă la nevoie, într-o anumită problemă, se "frunzăresc", deci...

Și totuși, un om care a citit cu mare atenție, atât cele 4 volume ale primei ediții, cât și cele 18 volume ale ediției a doua a Lexiconului, articol cu articol, în calitatea sa de redactor responsabil, a fost...**Remus Răduleț** ! Cine are îndoieli să frunzărescă Lexiconul, și va observa, desigur, în fiecare definiție și în fiecare explicație, stilul inconfundabil, clar și riguros științific, al regretatului profesor.

Făcând parte dintre "faraonii" moderni ai culturii, a ținut, desigur, să-și "dureze" o "piramidă" pe acest pământ !

10. Făclie științifică

După cum se știe, știință popularizată nu pot face decât marii savanți, care cunoscând profund problemele științifice ale domeniului lor de activitate, de care s-au ocupat o viață, le pot expune cu măiestrie, în varii feluri, pentru orice nivel de percepere al auditorului.

Este ceea ce a făcut și **Remus Răduleț** ca rector, ani îndelungați, ai "Universității Populare". Dar totuși, n-a cheltuit oare prea mult timp, prea multă energie cu această activitate, căci...vorba poetului..."Făclie, ce-o să-i pese lumii, că tu te mistui, luminând !"

11. Pacat

În anul 1929, în timp ce-și pregătea, ca bursier, teza de doctorat, la Școala Politehnică Federală din Zurich, într-una din zile, într-o sală de curs, susținea un referat în cadrul seminarului condus Wolfgang Pauli Junior. În sală patrunde pe neașteptate...marele Einstein, profesor la respectiva Politehnică. Fără a perturba activitatea, acesta a urmarit cu interes expunerea tânărului Remus Raduleț până la sfârșit. Apoi, salutându-l pe Pauli, a întrebat: „Un student la fizică, nu-i așa?” „Nu, a răspuns Pauli, este un tânăr inginer român care își pregătește o teză de doctorat în electrotehnică”. „Pacat”, a zis Einstein; ar fi fost un bun fizician....

12. Pardon de deranj

În toamna anului 1952, student fiind în anul 2 al facultății de electrotehnică a IPB, eram foarte emoționat, ca și colegii mei, de debutul cursului de „Bazele Electrotehnicii”, ce urma să ne fie predat de către Remus Raduleț, un „magister” cu o carte de vizită impresionantă: profesor universitar-doctor docent-inginer (la care se va mai adăuga, curând, și calitatea de academician). Sala DPE a vechiului local din Polizu al UPB era arhiplină. Venisera la cursul inaugural și mulți studenți din anul 3, trecuți prin „focul examenelor” cu Raduleț, ca să-și exprime admiratia și recunoștința pentru fostul lor dascăl, mărindu-ne nouă, urmașilor, emoția cunoașterii noului nostru dascăl.

Deodată intra în sală...profesorul, urmat de „plutonul” sau de asistenți și preparatori, care mi s-a părut a fi de vreo 20 de persoane, și care s-au așezat în primele două rânduri de bănci, care le erau rezervate (și așa vor fi în continuare, căci stiau acestia...ce stiau!). Fostii studenți, care erau în picioare pe intervalele dintre bănci, au dat tonul la aplauze, care în scurt timp s-au amplificat, toată sala s-a ridicat aplaudând timp de mai bine de un minut(așa aplauze nu voi mai întâlni decât în ...”Iepoca de Aur”).

După încetarea aplauzelor, când musafirii noștri se așteptau la un discurs inaugural, cu accente, eventual, sentimentale, o dezamăgire totală s-a putut citi pe fețele lor, când profesorul începu să vorbească:

- Tovarasi studenți, electrotehnică se ocupă cu studiul....etc,etc,etc...

Și au stat invitații noștri în picioare 50 de minute, ca la biserică, ascultând începutul povestii frumoase a electrotehnicii, dar pe care...il stiau! Pardon, de deranj!

13. Relativitate

Printre multele și diversele cursuri, pe care profesorul Remus Raduleț le-a predat, a fost și cel de Teoria Relativității. Prodigioasă sa activitate a necesitat un mare volum de muncă, chiar după anul 1974 anul așa zisei sale...pensionari. Încă multor proiecte în curs de derulare, sau în perspectivă, profesorul a trebuit să le facă față.

Apropiatii lui, colegi și prieteni, de la catedra de electrotehnică a UPB, îl ”situau”, în glumă, ca făcând parte dintr-un sistem de referință distinct, aflat în mișcare cu viteza apropiată de cea a luminii, urându-i, astfel, ca dilatarea relativistă a timpului să-i permită să ducă la bun sfârșit toate sarcinile ce și le asumase!

14. Stacheta performantei

În anii ’50 în IPB au existat, pe lângă studenții „standard”, și grupe de studenți ”paralele”, formate din muncitori scoși din producție pentru a deveni ingineri, deși nu aveau complete nici studiile liceale.”Paraleii” astia cum îi numeam noi pe acești candidați la titlul de inginer (cu dosarul de cadre „beton” de bun), aveau, la IPB (!), în programa analitică și cursuri de ...limba română! A fost una din experiențele trănite și paguboase ale PCR (forța conducătoare a României), în politica de cadre.

Cursul de Bazele Electrotehnicii, predat de **Remus Raduleț**, era considerat un curs arid pentru nivelul lor de înțelegere.”Paraleii” nu înțelegeau cursul, dar ei era m.d.p. (membrii de partid), comunisti ai PCR, unii dintre ei aleși chiar în comitetul de partid pe IPB, și au impus

rectorului sa-i convoace pe **Nicolae Cioranescu** si **Remus Radulet** la o sedinta de critica si tragere la raspundere. Dupa ce-l critica „tovaraseste” ca nu se „straduieste” suficient, sa-i faca si pe reclamanti sa priceapa bazele electrotehnicii, i se da cuvantul si lui **Remus Radulet sa-si** faca, sperau ei, autocritica si sa-si ia angajamentul. Intelegand ca se doreste coborarea nivelului cursului de bazele electrotehnicii, pentru a-l intelege toti, **Remus Radulet** a spus:

« - *Daca toti studentii ar fi, de exemplu, participanti la proba atletica de saritura in inaltime, si am pune stacheta la 1m, ar sari-o, probabil, toti, si nu am sti cine e pe locul 1, 2, 3, etc, deci nu am sti care sunt cei mai buni. Ridicad stacheta din ce in ce mai sus, vom sti care este aceasta ierarhizare si cine este campionul. Audierea cursului de bazele electrotehnicii nu este un sport de mase, ci un „sport profesionist” din practicarea caruia eu urmaresc sa dau Romaniei specialisti in electrotehnica, care sa construiasca cu eficacitate Societatea Socialista . »*

Replica profesorului **Radulet** i-a lasat ”masca” pe toti, si nu a mai existat o...replica la...replica...

15. Debut...umanist

In istoria stiintei si tehnicii din Romania, si nu numai, **Remus Radulet** este perceput ca un inginer-om de stiinta, eminent pedagog si savant de talie euro-peana, creator de scoala in electrotehnica, si nu in ultimul rand, enciclopedist.

Era greu de prevazut aceasta devenire a copilului **Remus Radulet**, cu parinti romani, trairori in Ardealul austro-ungar, copil de 5 ani, orfan de mama, care a fost inscris de catre tatal sau in clasa 1-a la o scoala primara cu limba de predare maghiara, limba pe care n-o vorbea in familie. Acasa, sora lui mai mare, **Letitia**, l-a invatat sa citeasca si sa scrie ...romaneste. In serile cand familia se reunea acasa, **Remus Radulet** a inceput sa cunoasca si sa-i placa, prin intermediul brosurilor de popularizare, literatura romana si pe unii reprezentanti ai ei: **Creanga, Alecsandri, Eminescu, Ispirescu, Vlahuta, Cosbuc**, etc., astfel ca la sfarsitul clasei a 4-a hotarise sa se faca...scriitor !

16. Continuare ... umanista

Cum fratele mai mare, **Virgil**, era elev in clasa a 2-a la Liceul German din Sighisoara, **Remus Radulet** a hotarat sa se inscrie tot acolo. A invatat toata vara germana si scrierea gotica (!), dar toamna nu este primit la liceu, avand numai...9ani ! Afost nevoit sa faca un ”stagi” de un an la o scoala ”poporana”

Pentru a invata mai bine germana. Inscris, in fine, la liceu, adat de o aritmetica anosta, care nu l-a atras, si de ...multe traduceri din germana in maghiara si latina, aceasta deoarece liceul german din Sighisoara nu avea si o sectie reala (stiintifica), ci numai una clasica. Dupa Unirea de la 1 decembrie 1918, **Remus Radulet** se muta la licee romanesti, mai intai la ”Radu Negru” din Fagaras, apoi la Saguna in Brasov si, mai apoi, din nou la Fagaras. La aceste licee, elevul **Remus Radulet** a invatat, in special, limba franceza si limba si literatura...roma-na ! Pregatirea umanista, deci, continua....

17. Impactul cu stiinta

Cu toate disciplinele de studiu, preponderent numeric umaniste, in clasele superioare ale liceului s-au studiat si discipline tehnico-stiintifice, ca: fizica, chimia, stiintele naturale si matematica, in special algebra. Atras in special de fizica, **Remus Radulet** ia cunostinta, de la dascalii sai, de evolutiile moderne, de revolutiile din fizica si in special de teoria relativitatii, care-l va pasiona mereu. Iata ce va declara el peste ani:”Nu voi uita niciodata noaptea de internat in care, comparand texte din **Einstein, Schlich si Freudlich**, am inteles relativitatea simultaneitatii a doua evenimente...Iar cand am reusit sa inteleg ce legatura are aceasta cu relativitatea dimensiunilor corpurilor si a duratei fenomenelor, m-am bucurat ca de o mare cucerire intelectuala...”

18. Hotarirea finala

Absolventul de liceu, **Remus Radulet**, avand o buna cultura generala umanista, intuind satisfactiile pe care i le-ar putea da "o activitate de conceptie si proiectare inginereasca pentru ridicarea noastra industrială si despre care aflasem ca, in domeniul electromecanicii, se duce cu o mare cheltuiala de cunostinte de fizico-matematici, care-mi erau dragi" s-a gandit sa faca studii superioare ingineresti.

Hotarindu-se pentru inginerie, in vacanta de vara de dupa bacalaureat, si-a completat singur bagajul de cunostinte tehnico-stiintifice, la nivelul sectiei reale a liceului, asa cum o pretindea examenul la scolile politehnice.

Si asa **Remus Radulet**, avand ca prima formatiune pe aceea de inginer, a reusit sa intre, la loc de cinste, in Panteonul Stiintei si Tehnicii romanesti si europene...

19. Variantele

Colegul MA a fost multa vreme asistentul lui **Remus Radulet** la cursul de bazele electrotehnicii I, predat la Institutul Politehnic Bucuresti. Cum **Remus Radulet** avea si alte obligatii, ca academician si redactor al marei lucrari enciclopedice (18 volume) "Lexiconul Tehnic Roman", in varianta a 2-a, ca rector la Universitatea Populara, trebuia sa redacteze si sa trimita destula corespondenta, purtand semnatura sa. Colegul MA era frecvent solicitat de catre profesor, sa vina la domiciliul sau pentru a lua ciornele intocmite si a le da sa fie dactilografiate (PC-ul nu era inventat in acea vreme !). Pentru a-l scuti pe coleg de inca un drum la domiciliul sau, pentru semnarea hartiilor intocmite, profesorul facea urmatoarea inovatie: lua 3 coli de hartie alba A4 si le semna in alb in 3 variante de pozitionare a semnaturii pe suprafata colii, urmand ca dactilografa sa aleaga "varianta" convenabila pentru dactilografiat, stampilat (sau nu), dar obligatoriu de expediat cat mai rapid. Colegul meu trebuia sa fie, insa, "vigilent" si sa distruga variantele nefolosite.

20. Spaima la ...noua catedra

La venirea in IPB a profesorului **Radulet**, in 1952, ca sef al noii catedre de Bazele electrotehnicii I, exista deja catedra condusa de **prof. C Budeanu**, care a devenit atunci Bazele electrotehnicii II. Metodele moderne de predare a electrotehnicii teoretice si mai ales aplicatiile si problemele, de o factura neobisnuita, i-au speriat pe unii din asistenti, care au migrat de la catedra I la catedra II, dar si la alte catedre... Profesorul facea uneori figuri neasteptate: venea la o ora de seminar, ca sa-l ajute, chipurile, pe asistent, scotea la tabla un student caruia ii dadea sa rezolve o problema, dar dupa pauza- cand exercitiul ar fi trebuit incheiat- **Radulet** nu mai revenea si asistentul, impreuna cu studentul ramaneau neajutorati in sala de seminar, cu problema nerezolvata ! In aceste conditii, au ramas mai departe la catedra profesorului, cernuti parca de o sita deasa, numai asistentii de buna calitate, care, in cativa ani, s-au pus la punct si au preluat scoala creata de... magisterul **Remus Radulet**.

10. GEORGE C. MOISIL (1917-1989)

- Specialitatea: fizica teoretică
- Născut: 1917, la Vaslui. fiind *fratele mai mic al matematicianului Grigore C. Moisil*
- Decedat: 1989, la Bucuresti
- Activitate: Profesor de fizică și șef de catedră la Institutul Politehnic Bucuresti. Activitatea de bază a fost cea didactică. Este autor al unor cursuri universitare și tratate de fizică teoretică, dar și al unor cărți de popularizare a fizicii.

La Muzeul Tehnic al Universității Politehnice- Bucuresti, se află, donat de către familie, un manuscris olograf, un dosar intitulat "Jurnal de idei", conținând prețioase însemnări ale autorului din perioada 1974-1989, referitoare la varii probleme. Din lectura acestora rezultă că autorul, om de știință specialist în fizică, a fost și un om cu o vastă cultura generală umanistă, cu un simț al umorului cu nimic mai prejos decât al ilustrului său frate, **Grigore C. Moisil**, cu o gândire politică evident dizidentă, în raport cu epoca în care a trăit.

1. Simplă observație

Profesorul universitar de fizică, **George C. Moisil**, fratele lui **Grigore C. Moisil**, a avut, asemenea fratelui său, un nativ simț al umorului. Iată părerea lui despre Sistemul Internațional (SI) de unități de măsură: "SI-ul este folosit azi în întreaga lume. Dar nu exclusiv, nici măcar în fizică. Și, de altfel, chiar și cei mai pedanți în aplicarea unităților de măsură standardizate, când se duc la berărie comandă însetați: o halbă, și nu $0,5 \times 0,001$ metri cubi de bere !" Păi, n-are dreptate **Domnul Profesor** ?

2. Regulă mnemotehnică

Conformă cu ultime și precise măsurători, viteza oficială a luminii este: $c = 299792458$ metri pe secundă (!). Pentru a ține minte ușor acest număr fără a forța memoria, profesorul **George Moisil** a "inventat" o regulă mnemotehnică foarte simplă: se memorează, mult mai ușor, 3 versuri "dedicate" metrologilor, și se numără literele din fiecare cuvânt !

Of(2), metrologi(9), metrologi(9)

Erudiți(7) metrologi(9),

Nu(2) fiți(4) chiar(5)...pisălogi(8) !

Nu-i așa că-i simplu ? Cu-i îi mai e frică de ...optică?

3. Arta fizicii

Iată părerea Profesorului **George Moisil** despre teoria relativității:

"O particularitate a teoriei relativiste a gravitației este aceea că nu seamănă cu nici o altă teorie din fizică. După succesul teoriei gravitației s-a încercat includerea și a câmpului electromagnetic în metrica spațiului. Au rezultat spații din ce în ce mai ciudate cu 5 sau 6 dimensiuni, sau tot cu 4 dimensiuni, dar cu o structură foarte complicată. Nu s-ar putea vorbi despre un succes, sau un insucces al unor astfel de teorii, ele rămânând teorii ale turnurilor de fildeș, incapabile de a se integra în frontul preocupărilor maselor de cercetători din fizică, sau de a-i determina pe aceștia să le privească altfel decât de la distanța convenită unei opere de artă"

Este o simplă punere a "punctului pe i" făcută de profesor !

4. Domnia ...fluidelor

Vorbind despre conceptul de energie, iată care este pledoaria fizicianului **George C. Moisi**: “...întrând în scenă în secolul trecut, în plină modă a lichidelor increabile și indestructibile, energia a fost din pruncie înregimentată în cohorta celorlalte fluide misterioase, alături de flogistic, caloric - cu care de altfel a intrat în concurență – electricitate, fluide magnetice. Faptul că energia se conservă nu numai în cazul proceselor suferite de sistemele izolate, dar și în cazul proceselor în care sistemele se află în câmpuri constante în timp, a făcut ca fluidul energetic să dăinuie în mintea multor fizicieni chiar și la începutul secolului 20. Din nefericire o astfel de imagine, prea intuitivă pentru a nu fi greșită, s-a răspândit cu mare iuțeală în rândul filosofilor, inginerilor, economiștilor etc. și prin intermediul a ceea ce numim mass-media, în vorbirea și, deci, în gândirea obișnuită”.

Iată, așadar, că nu toate lucrurile importante pe lumea asta sunt...fluide !

5. Starea pre-revoluționară a fizicii

Iată ce frumos și clar, să priceapă și profanii, prezintă profesorul **George C. Moisi** problemele fizicii de la începutul secolului trecut:

“Înainte marilor demolări, după care se va înălța edificiul fizicii moderne, adică la cumpăna secolului al 19-lea și cel de-al 20-lea, apele erau destul de liniștite. **Hendrik A. Lorentz**, pe care **Einstein** îl caracteriza drept cel mai inteligent teoretician al timpului, arătase limpede că există în lume două sisteme fizice distincte (filosofii vor spune, mai târziu, două forme ale materiei) substanța și câmpul. Substanța se mișcă după legile dinamicii, se încălzea sau se răcea, se topea sau fierbea după legile termodinamicii, se electriza și se magnetiza, sau conducea curentul electric după legile electrodinamicii. Cealaltă formă de materie, câmpul electromagnetic, constituia sistemul fizic prin intermediul căruia se realizau interacțiunile electromagnetice și care se propagă sub formă de unde, reflectându-se, refractându-se, polarizându-se sau interferând, în conformitate cu legile opticii electromagnetice. Mai mult, chiar **Lorentz** elaborase o foarte frumoasă teorie microscopică, în cel mai respectabil spirit clasic, care admitea că lumea este formată din particule microscopice în mișcare, încărcate pozitiv și negativ, model pe baza căruia au putut fi explicate, nu foarte exact, dar intuitiv, proprietățile electrice și magnetice ale materialelor”.

6. George este, de fapt,...Gheorghe !

La Muzeul Tehnic al Universității Politehnice din București, la standul alocat memoriei fizicianului **George C. Moisi**, fost profesor și șef de catedra al acestei vestite instituții de învățământ ingineresc, există certificatul de botez nr. 22/ 25 iunie 1017, eliberat de Biserica Sfântă Treime din comună Vaslui (Jud. Vaslui), prin care se atestă numele de botez al viitorului profesor universitar. În acesta se poate citi, negru pe alb, că în ziua de 24 aprilie. anul 1917, s-a născut, la Vaslui, copilul cu numele declarat, Gheorghe C. Moisi, din părinți români, Constantin și.....

În toată viața sa, prenumele purtat de profesor a fost de **George**, și nu de romanescul, **Gheorghe**. Rămâne un mister această ”franțuzire” a prenumelui, cine a ”comis-o”, când, de ce, și, mai ales, dacă i-a fost de bun augur !

7. Părerii despre bătrânețe

Desigur că oricărui om, de orice sex, îi pare rău că îmbătrânește, că se uzează, că nu poate fi întinerit și că se îndreaptă implacabil către sfârșit, către moartea fizică, examen important pentru individ, dacă intră în memoria societății, sau în ...uitarea ei. Dacă auziți pe cineva spunând că nu-i pare rău că înbatraneste, de regulă să nu-l credeți, decât în mod cu totul și cu totul excepțional. La anii senectuții și al judecăților de valoare rezultate dintr-o experiență de viață, fiind, **George Moisi** are părerii originale despre bătrânețe.

Iată-le:

* ”Uzura organismului uman este un proces general, care tinde convergent către moarte....A prelungi mai departe, prin măsuri medicale, ceea ce în mod natural trebuie să dispară, este un act monstruos, o crimă împotriva naturii și împotriva rosturilor ei eterne....

* Deși anatomia nu spune nimic despre acest lucru, am convingerea că și gândirea are o ...”prostată”, iar de la o anumită vârstă, emisia devine din ce în ce mai penibilă.

* Când visurile sunt înlocuite cu regretele, principiile cu ideile fixe, și dorul de viața cu teamă de moarte, este semn sigur că ai îmbătrânit.

* Ce sinistru este un bătrân care vrea să schimbe lumea ! Căci din tinerețea lui până acum, lumea s-a schimbat, iar el încearcă să înfățișeze drept schimbări, tocmai acele idei din tinerețea lui, pe care ulterior viața le-a dovedit inutile, sau chiar nocive...

* Ceea ce rămâne după ce ai uitat totul este...scleroză !”

* În viață, omul are parte de mai multe vârste: a învățăturii, a dragostei, a nunților, a botezurilor, a divorțurilor, a înmormântărilor. Și dacă este longeviv, ultima vârstă este a ...singurătății.

* Frumusețea tinereții consistă în polivalența speranțelor; urâtenia bătrâneții, în unicitatea unei certitudini total ireversibile.”

8. Măiestria pedagogică

Având un nativ simț al umorului, dar și o vastă experiență pedagogică, profesorul **George Moisil** și-a cucerit dreptul să exprime aumite opinii chiar dacă sunt nonconformiste, paradoxale. Iată părerea sa despre prelegerile universitare:

* ”O expunere facilă, clară, este mincinoasă, căci învăluie nelămuririle, cu măiestrie, într-un astfel de mod, încât forța de ancorare a concluziilor este foarte puternică, nimic ne mai putând zdruncina părerile inoculate. Dimpotrivă, o expunere turbure, încâlcită, îndeamnă studentul la o aprofundare bibliografică și la meditație proprie, dând acel sentiment minimal de neîncredere în propriile păreri, motorul incontestabil al progresului. Astfel de prelegeri au o forță formativă extraordinară. Numai profesorii cu o expunere încâlcită formează adevărații gânditori de mâine !

* Ce este un profesor universitar bun? Un ins care are pretenția că studenții să înțeleagă și să învețe într-un an de zile, ceea ce lui i-au trebuit treizeci de ani ca să înțeleagă și să învețe. Ce este un profesor universitar prost? Un ins care are pretenția că studenții să înțeleagă și să învețe într-un an de zile, ceea ce el nu a reușit nici să învețe, cu atât mai puțin, nici să înțeleagă, în treizeci de ani !”

9. Imoralitatea...moralei !

„Morală curentă e profund imorală, căci amestecă manifestările extravirtuoase la un loc cu acțiunile cele mai odioase, clasificând drept imorale beția, tutunul, stupefiantele, laolaltă cu mârșevia, lașitatea, trădarea, crima. Se amestecă, fără discernământ, în aceeași oală, adulterul cu dragostea ilegală, prostituția organizată și curvia veritabilă, pe cont propriu, cu devergondajul hedonist,

Bacșișul izvorit din generozitate cu șantajul imund, picanterea sexuală cu violul sălbatec. Crima este odioasă dacă e făcută cu toporul, dar scuizabilă dacă e făcută cu limuzina. Iar dacă tortura, mutilarea fizică, sau psihică sunt aureolate cu nimbul unui interes ”general”, ele trec automat din rândul actelor reprobabile în acela al actelor onorabile. Iar cei care le făptuiesc sunt absolviți de vinovăție, acordându-li-se prilejul de a avea conștiința nu numai împăcată, dar și satisfăcută de sentimentul împlinirii datoriei.”

Aluziile profesorului, deloc paradoxale, făcute în primăvară anului 1975, în plină ”epoca de aur”, la unele practici ale organelor Securității statului comunist, totalitar, sunt credem, evidente.

10. Homo poluans

Abia în toamnă acestui an (2007), la mulți ani după ce Partidul Ecologist Român a devenit o amintire ce putea fi frumoasă, oficialitățile au demarat acțiuni mai susținute de protecție a mediului, folosind în scopuri educative Mass-Media, având și concursul unor sponsori privați și al unor personalități mai vieții publice. Cam târziu, la prea mulți ani după '89, dar mai bine mai târziu, decât deloc. Fizicianul și omul de știință, **George Moisil**, care cunoștea din tainele naturii și era conștient de respectul pe care oamenii trebuiau să îl acorde acesteia, a fost un ecologist convins, încă de acum 30 ani în urmă. O dovadă este și "tirada" redactată de el, într-o lume a "surzilor și a orbilor", și care a fost ținută în sertar. Dar, oare, acum folosește, dacă s-a...scos?

„Există pe lume o jivină ușor de recunoscut, fiindcă peste tot, pe unde trece, spurcă. Peste câmpuri și dealuri a întins o plasa de șosele puturoase, râurile le-a otrăvit prin laturile pestilențiale deversate în ele. În cele mai pitorești locuri înalță furnale metalurgice, uzine și fabrici, care exaltă cele mai scârboase duhori.

Până și albastrul mărilor îl murdărește cu resturile lui scârnave. Iar, în ultima vreme, și puritatea tăriilor cerului o întunecă cu miasmele nenumăratelor sale mașini zburătoare. Este dusmsnul de moarte al firii, care ea însăși l-a creat. Nu s-a priceput la altceva decât să juganescă armăsarul cel mândru și taurul cel puternic. Ucide în fiecare clipă nenumărate animale, mai puțin din necesitate biologică, mai mult din imbecilitate, nepăsare sau...sport ! Ați recunoscut jivina?

Este ...HOMO POLUANS !

Ce minunată trebuie să fi fost natura înaintea apariției omului pe planetă Pământ !

11. Aforisme și....paradoxuri

- *"Sclavul depinde doar de capriciile stăpânului, omul liber, modern, independent, de capriciile societății mondiale în ansamblu. Independența înseamnă, în fapt, multidependența !*
- *Cuvântul "imposibil" nu există decât...pentru cei ce se mulțumesc să facă lucrul de mântuială !*
- *Instrumentul de lucru cel mai prețios al gânditorului este ...coșul de gunoi. Aci trebuie aruncate ideile, principiile, idealurile, criteriile, prietenii și iubirile, deindată ce te-ai convins de inutilitatea lor.*
- *Superinformația, supertehnocrația și superpoluarea sunt cele trei tumori maligne ale secolului XX.*
- *Să fim îngăduitori cu cei care fac "zgomot" în jurul lor; asta înseamnă că ei presimț cât de efemeră este "gloria" lor și cât de repede se va întinde întunericul uitării asupra lor.*
- *Nu mă îngrozește atât prostia omenească, ci mai ales uriașa ei ...forță !*
- *Un bărbat care își cumpăra femeile nu este un seducător, iar un popor care își cumpăra geniile din afară nu este un popor de cultură.*
- *Leneșul se distruge pe sine prin viciu. Virtușul își distruge semenii în numele moralei. Harnicul distruge totul prin...poluare."*
- *Când întâlnești un analfabet cu diplomă, să nu râzi de el, ci să îi plângi pe cei care au trebuit să i-o confere...*
- *Cât timp ești pesimist e bine, căci înseamnă că ai încă de pierdut ceva. Mai grav este când devii optimist, căci înseamnă că nu mai ai nimic de pierdut și nu ți-a mai rămas decât speranța.*
- *În ultima vreme filosofii s-au ocupat prea intens să schimbe lumea. A venit timpul să o și interpreteze.*
- *De ani de zile caut să găsesc, în istoria omenirii, un exemplu măcar, în care dreptatea să fi ingenunchiat forța. Din păcate nu am întâlnit un asemenea exemplu.*

- *Ceea ce deosebește pe om, ființă inteligentă, de calculator, este faptul că nu face socotelile exact, decât atunci când este nevoie.*
- *Prefer idei inoitoare spuse demult, unor idei retrograde afirmate de oameni moderni.*
- *Și criminalul și călăul sunt ucigași. Dar în timp ce criminalul se poate căi, călăul nu cunoaște căință, deoarece el ucide sub ocrotirea legii. Este un simplu funcționar.*
- *Gândirea fără acțiune este un lux. În schimb, acțiunea fără gândire poate deveni uneori un genocid.*
- *După cum decurg lucrurile în lume, n-ar fi exclus ca în puțini ani, etalonul aur să fie înlocuit cu etalonul...heroină !*
- *E mult mai ușor să-ți domini viciile, decât virtuțile.*
- *Recunoașterea forței pe care o are banul în zilele noastre, constituie cel mai pregnant exemplu de victorie a abstractului asupra concretului.*
- *Umanismul este eticheta cea mai ipocrită sub care se ascunde mârșevia omenească. Atât de ipocrită, încât redă exact sensul etimologic al cuvântului.*
- *Ferește-te de omul care a renunțat la toate viciile și s-a angajat pe drumul măreț al virtuții: este apt pentru a înfăptui cele mai rafinate crime.*
- *Ideile frumoase sunt ca femeile frumoase: de abia după ce le posedezi cu adevărat devii sclavul lor.*
- *Inteligentul, după examinarea unei probleme, de obicei se abține de a trage vreo concluzie. Prostul, după ce a analizat temeinic problema, trage o concluzie greșită.*
- *Istoria o făurește masele, dar o redactează intelectualii. Cine nu-i câștigă pe intelectuali, ori ce ar face pe lumea aceasta, să nu se aștepte să joace un rol plăcut în istoria redactată.*
- *Numai cine își cunoaște cu precizie limitele este capabil să se autodepășească*
- *Culturalizarea își croiește drumul prin...snobism.*
- *Este imposibil să te înțelegi cu oamenii care nu au citit și îndrăgit aceleași cărți ca și tine.*
- *Singură consolare în această lume constă în nedreptatea ei. Ce groaznic ar fi să știm că nu merităm cu nimic mai mult decât ceea ce primim !*
- *Când fură nevoiașul, el încălcă legea, dimpotrivă când cel puternic fură, nu face decât să aplice legea.*
- *Când, în fine, noul a învins, el devine cea mai puternică stavilă și cel mai înverșunat dușman al și mai noului !*
- *Cultura modernă a început odată cu biciuirea primului sclav.*

11.SERBAN ȚIȚICĂ (1908-1989)

- Specialitatea: fizica teoretică
- Născut: 1908, București, fiu al matematicianului Gheorghe Țițică
- Decedat: 1989
- Activitatea: A fost unul dintre marii fizicieni români ai secolului trecut, remarcat pentru contribuțiile sale în domeniul mecanicii cuantice, al fizicii statistice, al termodinamicii, al electromagnetismului, al fizicii nucleare și particulelor elementare. A fost profesor la Universitatea din București, membru al Academiei Române și al unor societăți academice străine. A dat o formulă relativist-invariantă a ecuației de evoluție a unor particule punctuale

încărcate cu sarcină electrică, precum și o formulă covariantă a legilor statistice. Om de știință emerit.

1. “ Definiție “

Întrebat adesea ce trebuie înțeles prin fizică teoretică (specialitate de sine stătătoare, apărută în secolul 19), profesorul **Șerban Țițică** răspundea adesea cam așa: “ *Dacă prin fizică experimentală se înțeleg săli mari cu aparate complicate, cu personal numeros, cu scântei, zgomote, etc, fizica teoretică se face într-un birou, la o masă cu cărți și reviste pe ea și pe diverse rafturi, cu hârtii și un coș în care arunci hârtiile pe care le-ai mâzgălit. Pe scurt, fizica teoretică se face, ca și gazetăria, cu...pixul, dar mânuit cu măiestrie, astfel încât, din legile generale ale fizicii să se deducă toate consecințele posibile, și să se stabilească, eventual, noi legi !*

Trebuie să fim de acord, că este cât se poate de clar !

2. Istoria Fizicii

Provocat la o discuție despre istoria științelor și crizele fizicii, renumitul fizician **Șerban Țițică** formulează, într-un mod spiritual, idei pertinente. După el, revoluția științifică a început în secolul 17 cu stabilirea legilor matematicii. Matematicii i-a fost ușor, odată ce și-a stabilit aceste legi clare și imuabile, pentru sute de ani ! Fizicii, însă, nu i-a fost deloc ușor ! Dacă în secolul 19 și-a stabilit legile generale ale electromagnetismului, și după 100 de ani, la începutul secolului 20, s-a constatat că, la viteze mari, ele nu mai sunt valabile, apar contradicții între experiență și mecanica lui Newton. Fizica intră într-o criză, iar starea domeniului ei devine asemănătoare cu cea dintr-un... furnicar răscolit: abia aduce o furnică fărâma ei de cunoștințe, că vine alta și o mută din locul unde fusese depusă. A trebuit ca un reprezentant de seamă al fizicii teoretice, **Albert Einstein**, să facă anumite corecturi, ca să nu mai vorbim de corecturile ce vor urma, datorate lui **Heisenberg**, **Louis de Broglie**, **Dirac**, **Schrodinger** și altora, promotori ai mecanicii cuantice !

“ Biata “ fizică....

3. Știința și tehnica

Întrebat de către un gazetar, care este deosebirea esențială dintre știință și tehnică, **Țițică** a răspuns: “ Știința este ...știință, adică în primul rând, cunoaștere. Aplicarea nu mai este știință propriu zisă, este tehnică ! Nu se pot confunda domeniile lor de activitate, sunt distincte...”

Cât se poate de clar, încât să nu se mai facă nici o confuzie. Și totuși, un alt român celebru, **Gogu Constantinescu**, nu împărtășește această... părere !

4. “Forța de producție”

Față de afirmația intens vehiculată în “documentele de partid” ale “epocii de aur”, că știința devenise o forță nemijlocită de producție, **Șerban Țițeica** are o atitudine de-a dreptul dizidentă, afirmând curajos, pe atunci, că este vorba numai de o simplă scurtare (consecință a dezvoltării tehnologice din toate țările) a perioadei de timp de la descoperirile de laborator și trecerea lor în producție. Și, pentru o mai bună înțelegere, a dat două exemple:

- Între descoperirea legii inducției electromagnetice, de către **Faraday**, și realizarea primului generator electric rotativ, au trecut 60 de ani
- Între descoperirea proprietăților semiconductoarelor și realizarea primelor tranzistoare au trecut numai câțiva ani !

5. Idei de vânzare

Savantul român de renume mondial care a fost **Henri Coandă**, după restabilirea în România, era de părere că în țară noastră se află o mare cantitate de inteligență, o mare cantitate de idei, care ar fi putut fi vândute altor țări pe bani buni. Completându-l, dar și corectându-l, **Șerban Țițeica** a afirmat că ideile în sine, nefinalizate, nu se prea vînd, ci numai acelea aplicabile, sau aplicate deja, idei trecute, deci, prin așa zisa fază de cercetare-dezvoltare, sau chiar transformate în procese tehnologice sau în produse noi.

Pentru aceasta trebuie, însă, spunea el, asumat un risc al cheltuirii de fonduri, de efort tehnic și de ...timp !

Cum o dai cu teoria asta, tot practica e mai importantă, ea te “omoară” întotdeauna !

6. Poezie și fizică

Șerban Țițeica era de părere că știința fizicii are o componentă comună cu poezia, și anume, imaginația, care este indispensabilă atât fizicianului teoretician, cât și fizicianului experimentator. Într-adevăr, pentru a crea concepte noi în fizica teoretică, pentru a inventa metode și aparate noi, pentru a realiza noi aplicații, este nevoie ... și de multă imaginație, pe lângă multe altele. Ca și în poezie, dealtfel !

7. Știința și filosofia

Întrebat dacă descoperirile științifice au implicații în filosofie, **Țițeica** a dat următorul răspuns:

“Părerea mea este că au, dar eu consider că e treaba filosofului să caute aceste implicații și să le explice. Fiindcă, pe bună dreptate, filosofii au protestat contra modului în care fac filosofie oamenii de știință...prefer să nu fac filosofie, să nu calc pe un teritoriu unde nu sunt la mine acasă”

O delimitare foarte clară !

8. Care mai...tare ?

Șerban Țițeica era convins că toate progresele tehnice, cu impact asupra traiului și civilizației oamenilor, se datoresc, în primul rând, fizicii și matematicii. De exemplu, spunea el “progresele în electronică și în tehnica de calcul electronică, n-ar fi fost posibile fără cunoașterea adâncă a proprietăților fizice ale corpurilor solide, în special ale semiconductoarelor.

Matematicienii spun că acestea se datoresc matematicii, iar inginerii spun că se datoresc lor. De fapt, toți au contribuția lor, care este impusă de către...fizică și fizicieni “

Iată reeditată, în sfere mai savante, problema populară, care dintre meseriași este mai important pentru omenire: brutarul, morarul, croitorul, cismarul, rotarul etc ?

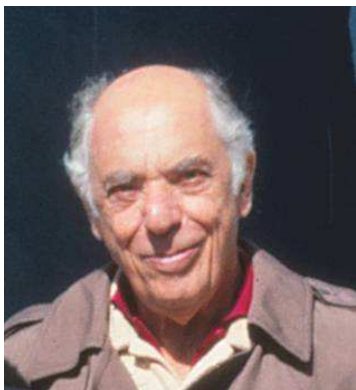
9. Luciditate și ...curaj

Intervievat, în plină ” epocă de aur ”, despre aportul mondial al fizicii teoretice românești, profesorul-fizician **Șerban Țițeica**, cu o umbră de regret, dar cu luciditate și curaj, a afirmat: *“În România există mai multe școli, adică domenii axate pe preocupările susținute ani îndelungați de câțiva din generațiile mai vechi, dar nu există o școală românească de fizică, un mod românesc de a face fizică.”*

“Există multe contribuții ale fizicii românești, dar nici una de nivelul de a primi ...un Premiu Nobel !”

Asta a fost situația, și se pare că ...tot asta ...este !

EDMOND NICOLAU (1922-1996)

- *Specialitatea:* radiotehnica-electronica-cibernetica
- *Nascut:* 03 iunie 1922, Braila
- *Decedat:* 1996, Bucuresti
- *Studii:* In 1945 a absolvit cursurile Facultatii de Electromecanica (sectia curenti slabi) din Institutul Politehnic Bucuresti.

In 1969 devine doctor-inginer, iar in 1974, doctor-docent

- *Activitati:* In 1948 devine cadru didactic in

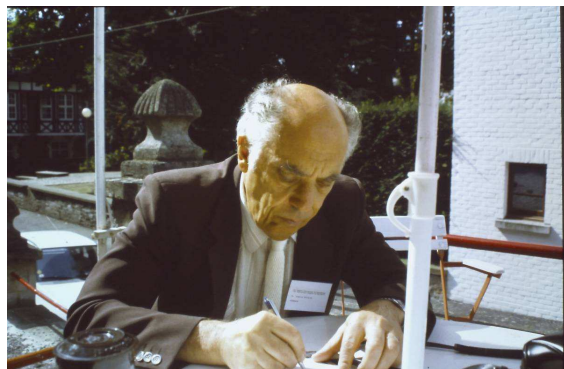
IPB, trei ani mai tarziu,

Obtinand titlul de profesor universitar. Intre 1967-1968 a fost primul decan al Facultatii de Cibernetica Economica din ASE. In paralel cu activitatea didactica a desfasurat cercetari stiintifice in domeniul antenelor si al propagarii undelor radio, al masuratorilor radiotehnice si in cibernetica.

- *Carti publicate:* Masuratori in radiotehnica (1956, 2 volume),
Propagarea undelor electromagnetice (1960),
Introducere in Cibernetica (1964),
Sinteza elementelor radiante (1971), etc

A fost membru corespondent al Academiei Romane

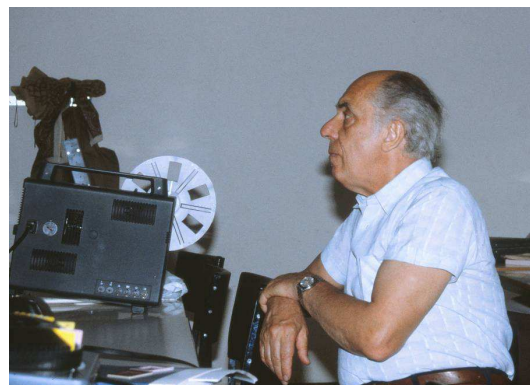
1. CARE...COTNARI ?

În anul 1988 am făcut parte dintr-o comisie de examen de doctorat la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iasi. Doctorandul, candidat la titlul de doctor-inginer, m-a anunțat, spre satisfacția mea, că din comisie face parte și fostul meu dascăl în măsurătorile electronice și antenele radio, profesorul **Edmond Nicolau**

Așa se face că într-o caniculară zi de iulie, trenul accelerat mă lasă în miez de noapte, pe peronul gării din Iasi, unde, grijuliu și amabil,

candidatul mă întâmpină și mă conduce la Hotelul Unirea din apropiere. Pe drum mi-a spus că Profesorul **Nicolau** venise mai devreme cu avionul și că suntem vecini de camera. Îmi era o sete teribilă și deschizând ușa garsonierei m-am repezit în camera de baie și la robinetul de apă. Dar...ca și la Bucuresti, și la Iasi, Ceausescu făcea, vara, economie la apă, așa cum iarna făcea la căldura, și robinetul era...uscat ! Sunt sigur că "iubitul conducător" a avut, în acel moment, un motiv în plus de a sughița...Pășind, însă, în camera de dormit a garsonierei duble ("bietul" candidat !), pe o servanță văd un platou cu pateuri, o sticlă cu vin Cotnari de 0,7 l, o sticlă cu apă

minerală, ambele reci de la ghiată, și ...două pahare ! Să-ți dea Dumnezeu sănătate și succes mâine, dragule, am zis pe loc, și într-un sfert de oră, am “prăduit” 50% din toate.

A două zi dimineață, pe la oră 9, mă întâlnesc cu profesorul **Nicolau** și, în autoturismul ce ne ducea la Universitate, îl întreb:

- V-a plăcut vinul de Cotnari?
- Care...Cotnari? Vrei sa spui...apa minerala? La paturi eu nu am avut decât o sticlă de apă minerală...

Misterul s-a lămurit abia după susținerea tezei de doctorat. Bineînțeles, candidatul ne pusese la amândoi câte o sticlă de Cotnari, dar în grija lui, trimisese un electrician în camera profesorului, să schimbe un bec ars la o veioză. Nu l-a însoțit, n-a cotoilat, și răzeșul-electrician a înlocuit becul, dar a subtilizat sticla ! Ce bine că în camera mea ardeau toate becurile !

2. CHELTUIELI...NEPRODUCTIVE

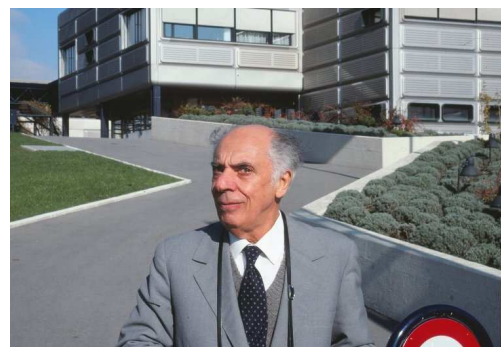
Plimbandu-mă, în vara anului 1988, cu profesorul **Nicolau**, prin Parcul Copou din Iasi, și discutând felurite probleme, prin dreptul Teiului lui Eminescu , l-am întrebat:

-De ce, domnule profesor, când moare un academician, nu se dă la ziar anunțul oficial al Academiei, nu i se face o coroană de flori, nu i se ține necrologul tradițional?

-Dragul meu, îmi răspunse el, toate acestea sunt socotite acum cheltuieli neproductive pentru Academie și s-au sistat, trebuiesc făcute economii...

Dar amândoi, atunci, am căzut, atunci, de acord, că în mod excepțional, dacă măcar unul din cei doi “academicieni geniali”ar fi murit, Academia le-ar fi prezentat, totuși, toate omagiile și regretele posibile. Așa cum au sfârșit, însă, după doi ani, n-a mai fost nevoie ca Academia să comită cheltuieli neproductive. Curat...neproductive, ar fi fost!

3.SPAGĂ... COMUNISTĂ

Într-o librărie de cărți tehnice din Iasi, în care mă aflăm împreună cu profesorul **Nicolau**, îl întreb de ce colecția “Manualul Inginerului Electronist” supervizată de el, nu apare într-un ritm mai susținut, în ce constau impedimentele. Mi-a răspuns că nu la autori, la scris, la redactare, ci la tehnoeditare, și la tipărire există multă birocrație, care nu poate fi combătută decât prin” ungere cu șpagă”, și încă de “calitate”. Altfel, lucrurile nu merg, scârțâie...

Nu-mi amintesc dacă în discuția de atunci a venit vorba și de cel ce conducea atunci Editura Tehnică, dar un lucru este clar: spaga, mai ales cea românească nu depinde de orânduirea socială, ci numai de ...clasa sociala.

4. SUPĂRARE

Într-o toamnă, prin anii '80, la o conferință „CAS”, mă întâlnesc cu profesorul **Edmond Nicolau**.

- Ce mai ziceți, ce mai faceți, domnule profesor ?
- Mulțumesc de întrebare, am avut și zile mai bune, cum se spune, dar în prezent sunt obosit și supărat....
- Păi, de ce toate astea ?
- Păi, n-ai auzit? **Mariana Beliş** a rămas în Franța !
- Și, ce-i cu asta ?
- Ce să fie, decât că ministrul învățământului (na.

Aneta Spornic) a dat ordin ca eu să-i țin, gratis, și orele ei, ceea ce pentru mine este un efort...

- Domnule profesor vă înțeleg supărarea, dar nu pot să vă consolez decât cu un catren, care circulă pe la noi prin Institut (na. institutul de cercetări științifice al Armatei):

Două ministrese hâde

A numit al nostru ”vornic” (na. **N. Ceausescu**);

Cum să meargă Școala... spornic ? (na. **Aneta Spornic**)

Când la Cultură-i un...”gâde” ! (na. **Suzana Gadea**)

13. RADU VOINEA (1929-2010)

- Specialitatea: construcții civile și industriale; om de știință de reputație internațională
- Născut: 24 mai 1929, Craiova
- Studii: Liceul „Frații Buzesti” din Craiova, Institutul Politehnic București. Inginer în 1946, obține titlul de doctor-inginer în 1949.

* Activități: Bogată activitate didactică și științifică în domeniul mecanicii teoretice și aplicate: asistent (1947-1949), șef de

Are peste 100 de lucrări și studii publicate în țară și în străinătate. Membru corespondent, în 1963, și membru titular, în 1974, al Academiei Române. Secretar general al Academiei (1967-1974), președinte al Secției de Științe Tehnice (1963-1984), președinte al Academiei, între 1984 și 1990. Membru fondator și președinte al Academiei de Științe Tehnice din România (1997)

1. SALTUL CALITATIV

O toamnă a anilor '80... Particip, la Timișul de Sus, la Conferința Anuală de Semiconductoare (CAS) a ICCE-Baneasa. La Conferință, pentru o comunicare în plen, este invitat Președintele Academiei RSR, profesorul doctor - docent **Radu Voinea**.

Subiectul conferinței sale, interesant, modern și, mai ales, de ...actualitate : teoria matematică a catastrofelor. Și explică conferențiarul, și argumentează, iar la un anumit moment simte nevoia, ca, pe o tablă de scris cu cretă, tradițională, ce se afla acolo, să traseze o curbă de evoluție a unui fenomen care, la un moment dat, prezenta o discontinuitate prin salt, și academicianul **Voinea** a conchis: -“ *Ăsta este momentul catastrofei*” și adăugă imediat, cu vocea mai scăzută: “*La noi, i se spune,..... salt calitativ !*”

Pentru câteva secunde, asistența uluită a amuțit, dar mai apoi s-au amorsat, într-un scurt timp, puternice și îndelungi aplauze...

S-or fi auzit, atunci, despre aceste aplauze, dar mai ales despre cauza lor, până la “urechile Kabinetelor 1 și 2 “ ? Nu știu, dar, personal, eu m-am mândrit atunci cu profesorul meu de Mecanică Teoretică, că-și formaliza, într-un fel,... dizidența sa.

2. DREGEREA...”BUSUIOCULUI”

Probabil pentru a nu alimenta impresia (care nu era, deloc, numai... impresie) că dirijează un cor de dizidenți, la aceeași conferință despre teoria catastrofelor, profesorul **Radu Voinea** a făcut ce a crezut el că e mai bine să facă atunci, și a încercat să ...”dreagă” busuiocul !

- Onorată asistență, trebuie să înțelegem că proporționalitatea dintre cauză și efect, de multe ori se dovedește a fi un raționament simplist, la care aderăm...din lene intelectuală ! (câtă “cenușă” se turna pe capul bieților intelectuali !). În lumea reală nu puține sunt cazurile, așa cum am arătat, în care o cauză infimă, normal neglijabilă, să antreneze efecte considerabile. Aceste situații sunt studiate de matematica sub titlul de catastrofe, dar, acest cuvânt nu are neapărat o conotație neplăcută, peiorativă, ci semnifică numai bulversarea

survenită în urma unei intervenții exterioare aparent insignifiante...Și...bla, bla, bla, și...trăiască catastrofele...! Dar...ceea ce fusese de spus se spusese ! Ca o concluzie însă : “Dom' Profesor” ar fi făcut treaba bună și în...avocatură !

3. ÎNTÂLNIRE CU...”TOVARĂȘEA”

Veni vremea ca Tovarășea Doctor- Inginer , E.C, “savantă de reputație mondială” (trecută prin liceu, facultate și doctorat ca rața prin diferite bălți), să devină și ...academician. Nu se știe a cui a fost “inițiativa”, dar pentru respectarea tradiției la cooptarea unui nou membru al Academiei, o delegație, condusă de președintele Academiei, **Radu Voinea**, din care a făcut parte și **Remus Raduleț**, s-a dus la CC, la Kabinetul 2, la “Tovarășea” EC. După ce i se explică faptul că trebuie să țină un discurs de

recepție, în care să se refere și la viața și opera ultimului academician răposat, al cărui loc tocmai îl ocupa dânsa, că va putea fi “ajutată” cu redactarea acestui discurs, etc., etc. După ce i-a ascultat, “ Tovarășea” a replicat sec:

- *Ia mai lăsați-mă în pace cu aceste prostii, auzi dumneate, discurs de... ceva ! Și acum lăsați-mă în pace, că am treaba!...*

Nu se știe ce treaba o fi avut “Tovarasea” atunci, dar ceea ce se știe precis este că, prin deschizătura unei uși, spre o camera adiacentă biroului, se zărea un...pat.

(Relatăta chiar de **Radu Voinea**)

4. CALITATEA DE BAZĂ

Cu ocazia sărbătoririi sale la împlinirea a 80 de ani de viață, academicianul **Radu Voinea** este întrebat de un reporter, care este calitatea sa de baza. Acesta îi răspunde simplu :

- “ *Calitatea de oltean. M-am născut la Craiova și am ținut în diferite împrejurări să afirm și să reafirm acest lucru. Pe lângă aceast mai am una la care țin, aceea de cadru didactic* “

Iarăși am avut un motiv dublu să mă mândresc cu profesorul meu. Odată, pentru că și eu sunt cel puțin 50% oltean după tată (gorjan), alt motiv fiind acela că am vii în memorie cursurile minunate predate de el la Politehnică, cu claritate de cristal și precizie matematica germană. Pe lângă talentul pedagogic înnăscut, categoric a mai beneficiat și de un foarte bun...”soft”, de tipul “VV” (**Voinarovschi- Valcovici**) pe care l-a valorificat optim !

5. OPTIMIST ...INCURABIL !

Nemulțumit de condițiile create în communism, care nu i-au permis să facă bine tot ce ar fi putut face, nemulțumit și după decembrie '89, până în prezent, după destui de mulți ani de la libertatea dobândită și, mai de grabă prost înțeleasă de către conaționali noștri, profesorul **Radu Voinea** încă spera că, totuși, lucrurile se vor îndrepta !”:

“*Sunt unii care nu știu de ce vor muri, dar eu știu că voi muri de ... optimism!!*”, afirma el, la frumoasă vârstă de 84 ani, o vârstă a deplinei senectuți.

6. UN ” SCHIMB”...AVANTAJOS !

În lună mai, anul 2007, Academician profesor universitar, doctor- docent inginer, **Radu Voinea**, ignorandu-și vârsta, încă mai predă ore de rezistență materialelor la Academia navală “Mircea Cel Bătrân” din Constanța. Profesorul constată, însă, cu amărăciune, că pasiunea pentru studiu a studenților de altădată a dispărut, azi, când lumea noastră l-a înlocuit pe Dumnezeu cu “idolii moderni”, banul și puterea !

Cu toate acestea el este mulțumit că poate încă să dea studenților, din “prinosul lui de cunoștințe”, și să primească în “schimb”, din “prinosul lor de ...tinerețe !”. Concluzia personală a Profesorului este că “meseria” de dascăl, la care a ținut mult în viața, te menține..... tânăr !

7. ADJECTIVE ...MAI PUȚINE !

În cei 60 de ani de prodigioasă activitate, Profesorul **Radu Voinea** a respectat cu sfințenie un sfat primit de la “Moș Chiricuta”, un confrate mai în vârstă (inginer constructor **Anton Chiricuta**, 1879-1971):

“ Cât mai puține adjective. Mai bine fapte, dacă sunt, decât...adjective “

8. ROLUL LICEULUI

Invitat la Craiova, ca cetățean de onoare al Urbei, și ca absolvent al liceului ” Frații Buzesti”, cu ocazia sărbătoririi centenarului Liceului, în adunarea festivă de la Liceu, **Radu Voinea** este invitat să ia cuvântul. Acesta o face cu plăcere mărturisită, și în alocuțiunea rostită, s-a referit în principal la rolul jucat de Liceu în formarea sa ca cetățean:

-“ Liceul m-a învățat să muncesc (na. intelectual, evident), să cunosc trecutul poporului (na. roman, evident), și să-mi iubesc țara (na. România, evident !) “

Pe la Ministerul Învățământului și Cercetării,” condus”, de cam mult timp, de diverși “neicanimeni”, în diversele curriculumuri savant elaborate, mai figurează, oare, aceste scopuri pentru învățământul piceal?

9. MÂNDRIA OLTENIEI

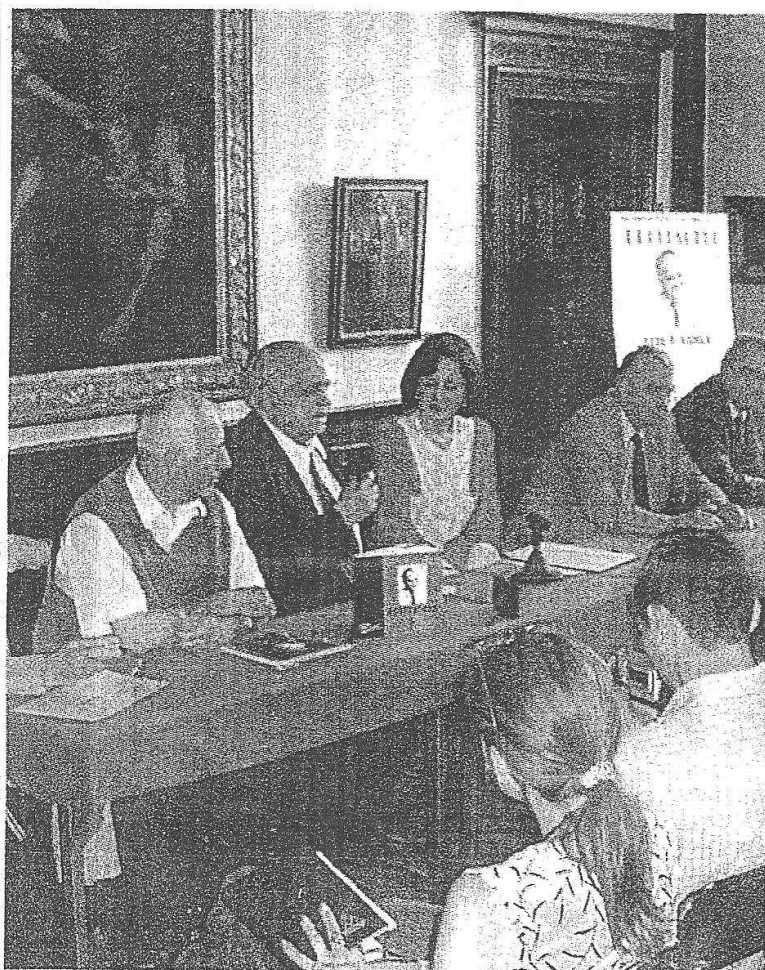
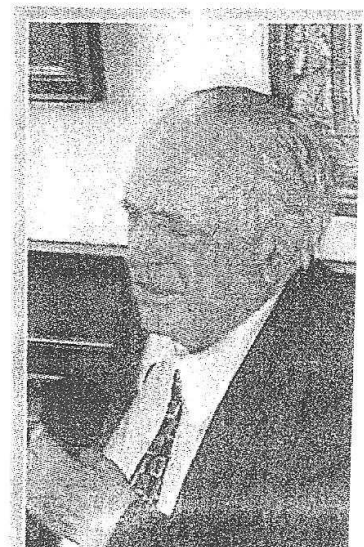
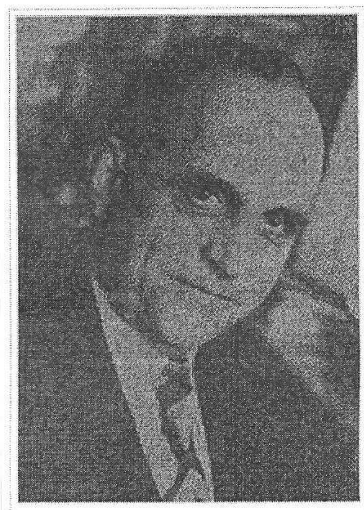
Este, îndeobște, cunoscut faptul, că oltenii sunt mândrii și cam lăudăroși. Laudadu-se, însă, cu Cetățeanul lor de onoare, **Radu Voinea**, oltenii nu exagerează câtuși de puțin. Aceasta, pentru că **Radu Voinea** este un român excepțional, care a furnizat ...motivele. Iată-le:

- inginer în construcții, la 23 ani (1946)
- doctor- inginer, la 26 ani (1949)
- conferențiar universitar, la 28 ani (1951)
- doctor-docent, la 40 ani (1963)
- membru corespondent al Academiei Romane (1963)
- profesor universitar, la 41 ani (1964)
- prorector al IPB (1964-1967)
- secretar general al Academiei Romane (1967-1975)
- profesor emerit (1972)
- șef de catedră în IPB (1968-1973); (1982-1990)
- membru titular al Academiei Române (1974)
- om de știință emerit (1977)

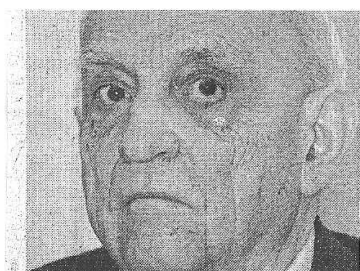
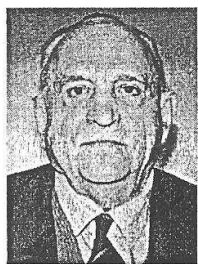
- rector al IPB (1972-1981)

La toate acestea se adăugă o vastă activitate pedagogică, de cercetare științifică și ingineresca, concretizată în elaborarea de cursuri didactice, tratate de specialitate, articole și comunicări științifice, conducerea științifică a câtorva zeci de doctoranzi, desfășurarea unei prodigioase activități ingineresti, bazată pe soluții originale moderne, etc, etc, etc...

Multe se mai pot adăugă la CV-ul acestei personalități de prima mărime a științei și tehnicii românești, care este una din mândriile Olteniei, dar...nu numai !

OMAGIU. Academicianul Radu Voinea, sărbătorit de către prietenii.

14. MIHAI DRAGANESCU (1929-2010)

- Specialitatea: electronică–informatică; om de știință de renume mondială.
- Născut : 06 octombrie 1929, Făget –Prahova
- Studii: studii liceale la Ploiesti. Absolvent al IPB în 1952. În 1957 obține titlul de doctor-inginer, iar în 1974 pe cel de doctor docent.
- *Activități:* Promovând treptele didactice ierarhice, în 1965 devine profesor universitar. Decan și prodecan (1962-1966) al Facultății de electronică și telecomunicații, ajunge șeful catedrei de tehnologie electronică și microelectronica. Director al centrului de cercetări pentru componente electronice înființat de el (1969-1970) director general al Institutului Central pentru Conducere și Informatică (1976-1985).

Este autorul unor lucrări originale privind tuburile electronice și dispozitive semiconductoare. Un alt domeniu abordat a fost cel al *științei și tehnologiei informației*, conducând atât colectivul de elaborare, cât și activitățile privind îndeplinirea primului program de informatizare a economiei naționale (1976-1985). Între 1979 și 1985 a contribuit efectiv la îndrumarea activității științifice din informatică înspre noi direcții: inteligență artificială, robotică, informatică industrială. Membru corespondent (1974) și membru titular (1990), este numit președinte al Academiei Române (1990-1994). Președinte al secției de știință și tehnologia informației (1998), membru de onoare al AGIR (1992). Este membru de onoare sau corespondent al Academiei

1. CUASI-DIZIDENT ?

Iată ce articol (titlul îl citez din memorie) am citit în ziarul Scânteia, organ central al PCR, prin anii '80, articol scris de inginerul electronist și vicepreședintele Academiei Române, **Mihai Drăgănescu** : “ În cercetarea științifică fundamentală este important să stabilești ce teme să studiezi, dar și ce teme să nu le abordezi .” Împreună cu alți colegi, cercetători științifici, am citit articolul pe nerăsuflăte.

“ Combate bine stimabilul !”, se pronunțau replici și comentării admirative, “curaj nene, nu glumă!, o fi ceva ce noi nu prea știm!” etc. Nu a lipsit, firește, nici concluzia finală: “ O fi știind el ce “grozave planuri de cercetare științifică, tip CNST, avem, și ce fonduri se risipesc pe apă sâmbetei, cu...fel de fel de polimeri și alte chestii !”

2. “COMUNISTUL”... Î...

Îmi amintesc perfect ziua de 17 februarie 1993. Toată dimineața am ascultat la Radio Bucuresti, transmisia din Aula Academiei Române, a ședinței în plen a membrilor ei, în care cu “mânie capitalistă”, noul Președinte al acestui înalt for de cultură, profesor doctor docent **Mihai Drăgănescu** a combătut universalitatea folosirii, în grafia limbii române, a lui “î”, i-a delimitat utilizarea (așa, ca să-și

vadă...”lungul nasului”) și l-a “reînscăunat” pe “â”, explicând, domnul

președinte, foarte clar, regulile “Sextil Puscariu” de folosire a uneia sau a alteia din forme. Pentru mine a fost foarte clar, pentru că regulile le știam mai de mult, dar iată ce am citit, după vreo câteva luni, pe o placă metalică tip ITB, agățată pe un stâlp metalic, și care marcă o stație de tramvai (16) de pe stradă Maica Domnului: CIMITIRUL REANVIEREA !

Oare Academia nu o fi “ consumat prea multă muniție ”pentru atingerea acestei “ținte” ? Nu sunt malițios, dar m-am întrebat , dacă nu cumva acțiunea această a constituit o discontinuitate în opera electronică a Electronistului Numărul Unu al țării, și am sperat să fie singulară... Tot odată m-am întrebat, dacă nu era mai important ca Academia să discute, să explice și să stabilească, de ce în loc de substantivul tradițional “ țigan”, trebuie să spunem rom, și încă să-l scriem, în limba română, cu doi r, adică “RRROM “?

3. SUB...”ACOPERIRE”

Profesorul **Mihai Draganescu** a făcut mult bine electronicii românești, înainte de '89, mai ales în deceniile 7 și 8, atât cercetării, cât și producției de componente și echipamente electronice, influențând politica în domeniu. A reușit acest lucru lucrând, întocmai unui agent sub acoperire, declarându-se, deci, comunist de frunte și pătrunzând printre elitele de “tovarăși cu munci de răspundere”, averse după intelectuali, pentru a împărți cu aceștia, nu atât puterea lor de decizie în diversele sectoare ale economiei naționale, cât aprecierile interne și externe asupra acestora. Numai de acolo, și nu de la munca de jos, puteai să-i influențezi, prin propuneri corecte și măiestrit argumentate, să-i lămurești să le adopte și să le traducă în practică. Propunerile unor electroniști de la munca de jos, culese “democratic” din ședință PCR rămâneau numai vorbe sucombate într-un proces verbal...scris.

Jonglând între materialismul dialectic, filosofia elevată și cibernetică, **Mihai Draganescu** a reușit, spre lauda sa, să determine în România comunistă o politică optimă în ce privește cercetarea științifică în domeniul electronic, preocupările privind automatizarea, informatica și echipamentele electronice de calcul, politica internă a componentelor și diverselor echipamente electronice. A dovedit o mare abilitate diplomatică în a demonstra că ceea ce propunea el nu era decât o traducere a indicațiilor date prin ...”documentele de partid”. Spre exemplu, în derularea activităților din domeniul electronic au fost angrenați

mulți specialiști, precum **Emil Miteșcu, Stefan Barlea, Mihai Drăgănescu, Cornel Mihulecea, Nicolae Costache, Mircea Petrescu, Victor Iancovici, Nicolae Sotirescu, Constantin Faur, Sandu Segal, Nicolae M. Nicolae, C. Dumitrascu, C. Moldovan, Vasile Băltac, M. Guran, Anton Vatasescu, L. Sandru, N. Millea, N. Prodan**, s.a. Știți ce-a putut să afirme verbal și scris, **Mihai Drăgănescu** ? Nici mai mult, nici mai puțin, decât că succesele obținute, în urma activității acestor oameni (căci, s-au obținut succese !), se datoresc conducerii eficace asigurate de către ...tovarășul **Ilie Verdet** și a îndrumării directe de către ...tovarășul **Nicolae Ceaușescu** ! Era “bancul” cel mai răspândit în “Epoca de Aur”, care se spunea zilnic de către mulți, căci atunci...”scopul scuza mijloacele!”

4. SIMPOZIONUL...UNICAT

Era în lună mai a anului de grație 1989. Pe urma unei adrese emise de către institutul de cercetare la care lucram, către Președintele Academiei RSR, profesor **Radu Voinea**, sunt primit de către vicepreședintele **Mihai Drăgănescu**. Se solicita aprobarea ca, sub egida Secției Tehnice a Academiei, să se desfășoare “Primul Simpozion Național de RADAR”. Cum Secția de Științe a Academiei, care avea, atunci, numai câțiva membri, cam “șoma”, propunerea a fost primită repede, și s-a putut trece la tipărirea programelor, a invitațiilor și afișelor necesare. În organizarea și desfășurarea

simpozionului, institutul “meu” a fost ajutat de Facultatea de Electronică din IPB și de Întreprinderea de Electronică Industrială- București, această din urmă și pe post, oarecum, de... sponsor. Simpozionul trebuia să dureze două zile, vineri 26 și sâmbătă 27 mai 1989. S-a ținut o ședință în plen, în Aula Academiei, la care profesorul **Drăgănescu** a făcut oficiul de gazdă, apoi comunicările științifice pe secțiuni s-au ținut la Casa Universitarilor, unde s-a organizat și o mică expoziție cu realizările tehnice în domeniu. Deși la Casa Universitarilor s-a plătit pentru două zile pline, în ziua a doua, dimineață, au venit la mine, ca reprezentant al organizatorului principal, trei “ băieți cu ochi albaștri și costume negre “ și mi-au spus că până la oră 11, să “părăsim terenul cu expoziție cu tot”, că acolo urma să se organizeze un banchet pentru un doctorat, la care urma să participe însăși...**Academician Doctor Inginer Elena Ceaușescu** !

După decembrie '89, când profesorul **Mihai Drăgănescu** a devenit Președintele Academiei Române, am avut o mare speranță că simpozioanele naționale de radar sub egida Academiei se vor permanentiza, că avem o...”pilă”, etc, etc. Dar, bine zice francezul: “pas d’illusion, pas de desillusion !” La începutul anilor '90, când s-a mai trimis o adresa la Academie pentru așa ceva, Profesorul **Mihai Drăgănescu** a refuzat-o politicos și diplomatic: “Acum avem alte preocupări, poate mai târziu”, etc,etc...

Drept care zicerea cronicarului ar trebui modificată cam așa: “la vremuri noi, s-avem preocupări noi...tot noi !”.

15. ALEXANDRU SPATARU (1920-2012)

- *Specialitatea:* Inginer în radiocomunicații
- *Născut:* 02.06 1920
- *Studii:*

- *Activități:*

Profesor la Facultatea de electronică și telecomunicații, Catedra de radiocomunicații. A condus lucrările privind realizarea primelor instalații experimentale de televiziune alb-negru (1955) și color (1964). La 23 august 1955 stația experimentală de televiziune București și-a început emisiunile regulate, pentru cele câteva zeci de televizoare care existau atunci în București. Puterea emițătorului, lucrând pe canalul 1, era de 500 watti. Lucrarea sa "Teoria transmisiei informației" (1966-1971), a fost tradusă și în limba franceză (1970-1973)

1. "CEHOSLOVACI" ...DEȘTEPTI

În vară anulului 1955 lucram la așa numitul "proiect de diplomă" ce trebuia să-l susțin în cadrul Examenului de Stat, ca absolvent al Facultății

de electronică și telecomunicații a Institutului Politehnic București, pentru a mi se acorda (în caz de reușită) diploma de inginer în radiocomunicații. Cum proiectul era din domeniul televiziunii, am făcut câteva zile de documentare și în clădirea Postei Vitan din București. Acolo, la ultimul etaj al clădirii, profesorul **Spataru**, cu care făcusem cursul de Radioemițătoare, conducea lucrările de experimentare în vederea introducerii în România a...televiziunii electronice ! Cu radioechipamente originale, concepute, proiectate și executate în țară, cu ajutorul a vreo 40

de puncte de recepție (unde se aflau "arhaice" televizoare de import, cu tuburi electronice), a "emisiunilor" de la Poșta Vitan, televiziunea românească începea... să se nască, în supervizarea profesorului **Alexandru Spataru**.

Într-un laborator al Postei exista un televizor cehoslovac cu tuburi electronice, bineînțeles.

Într-o dimineață, grupul de studenți practicanți, intrăm în respectivul laborator, și prima "manevră" a fost să pornim televizorul, pe al cărui ecran se vedea "mira de control". În cele circa 5 minute de funcționare, am remarcat faptul că televizorul parcă "mergea" mai bine ca în ziua precedentă, având luminozitatea și contrastul mai bune. Tocmai în momentul când se făcea aceasta constatare, intra pe ușa profesorul și întreabă:

- Ați pus comutatorul de tensiune al televizorului din nou pe 220 volți, că ieri era pus pe 120 ?

În loc de răspuns, unul dintre colegi se repezi și scose repede televizorul din priză mesei de

laborator. Profesorul înțelese, și ne dojeni blând, ca pe viitor, înainte de a ”porni” un aparat, să verificăm alimentarea sa. ”E de mirare”, observă el, că ”nu s-a ars filamentul nici unui tub electronic”

- *Sunt deștepți ”cehoslovacii ăștia” !... filosofă unul dintre noi, dând prilej profesorului să replice:*

- *” Televizorul” este, categoric, cehoslovac, și poate fi și ”deștept”, dar locuitorii Cehoslovaciei, oamenii care l-au construit, deștepții, pot fi ori cehi, ori slovaci, dar nu ...cehoslovaci !”*

Și ne lămurii în continuare că, dacă televizorul nu s-a ars, a fost că tensiunea de filamente mărită nu a durat mult, dar că s-ar fi ars finalmente, și că în cele 5 minute, ce puteau fi fatale, calitatea imaginii a fost mai bună pentru că, datorită supraîncălzirii catodelor tuburilor, destul de uzate (bătrâne), emisia termoionica, și deci curentul continuu prin tuburi crescuse, pe moment.” *Nu varecomand, însă, supravoltarea tuburilor, ca pe o metodă de ...întinerire a lor. S-ar putea să le omoriti de tot. Mitul lui Faust nu merge în cazul lămpilor de radio...”*

Rămăseserăm toți cu gura căscată la explicațiile profesorului și peste ani aveam să constatăm justețea acestora...

2. FĂRĂ...ACEST SUBIECT !

În anul 1998, împreună cu încă 3 coautori, ne-am bucurat de apariția de sub tipar a lucrării ”Pagini din istoria electronicii și radiocomunicațiilor”, care are și un capitol substanțial de istoric al radiotehnicii și electronicii românești. Împreună cu unul dintre coautori, dr.ing. **Laurentiu Horia Moisin**, mergem în clădirea IPB-Polizu, la profesorul **Spataru**, pentru a-i dăruia un exemplar cu dedicație.

Acesta, într-o modestă încăpere-birou, pensionat fiind, lucra pentru o firmă ce se ocupa de introducerea în țară noastră a radiotelefoniei celulare bazată pe radiorelee situate pe sateliți artificiali ai Pământului, de mică altitudine.

Ne exprimăm regretul, că poate nu am scris prea multe despre dânsul din lipsa de documentație, dar că, poate, la o nouă ediție, vom remedia acest lucru dacă ne va pune la dispoziție un CV, ceva poze, etc. Cu această ocazie, am propus să dea și o explicație a faptului, că după prodigioasă activitate didactică și inginerască de pionierat în România (legată de introducerea televiziunii alb-negru și color, de redactarea unui tratat de referință în domeniul teoriei infomatiei, etc), nu este nici măcar membru corespondent al Academiei Romane, nici acum când, după decembrie’89, Academia s-a umplut de membrii, unii dintre aceștia...chiar fără operă !

Am observat pe fața profesorului că am răscolit o rană veche, dar cu demnitate ne-a spus:

- *N-o să fiu fățarnic și să afirm, parafrazând un anumit personaj istoric, că decât să fiu întrebat pentru ce motive sunt academician, mai bine să fiu întrebat pentru ce motiv nu sunt...academician. Nu ! Îmi pare sincer rău, e omeneste, îmi pare rău că ...n-am convins ! Dar în prezent, pentru mine această problemă, cu Academia, e moartă, nu mă mai interesează deloc, și v-aș ruga să n-o mai discutăm !*

I-am respectat dorința, dar, eu unul, am dreptul să mă întreb și acum: pe cine și cum anume a supărat profesorul **Alexandru Spataru**, de nu a fost cooptat în Academia Romană ?

3. AR FI FOST MAI BINE...

O fată a profesorului **Spataru**, moștenitoare cu siguranță a genelor tatălui sau, ajunge studentă la facultatea de Electronică și Telecomunicații din Institutul Politehnic din București. Aci este colegă cu fiul unei foste colege de-a mea la aceeași facultate, și acesta un student eminent. Natură umană face că cei doi colegi să se îndrăgostească reciproc. Profesorul prinde de veste, și când o întâlnește pe colegă mea, mama băiatului, îi șoptește:

- *Fata mea încă nu este de măritat !*

La care colega mea replică:

- *Va cred, domnule profesor, dar să știți că băiatul meu...nici atât !*

Și anii trec, în divergență pentru cei doi tineri, care se realizează sentimental diferit. **Fata profesorului, după căsătorie, ajunge prin India**, iar băiatul colegei mele cu soția sa, prin SUA. Când, cu totul întâmplător, profesorul și colega mea se reîntâlnesc, fac, bineînțeles, și un schimb de informații despre copiii lor. La despărțire, după ce și-au urât reciproc sănătate și bătrânețe îndelungată, profesorul conchide:

- *Și totuși, poate că era mai bine că fata mea să ajungă în....SUA !*

4. INVITAT DE ONOARE

În ziua de 20 mai 2006 promoția de ingineri electroniști din care fac și eu parte, 1951-1956, a serbat 50 de ani de la absolvire. Ca de fiecare dată când ne-am mai adunat cu ocazia aniversărilor diverse, ne-am invitat și foștii dascăli. Din păcate, cu trecerea anilor, dascălii, dar și studenții de-ai lor, colegi îmbătrâniți și obosiți, de "arderile" vieții, pășesc pragul acesteia și trec în eternitate, trec în ...nemurire.

Așa se face că dintre toți foștii noștri profesori, în viața, pe care i-am invitat, unul singur a putut fizicește să ne onoreze cu prezența în Marele Amfiteatru al localului IPB-Polizu, în ziua festivă: profesorul **Alexandru Spataru** !

L-am zărit intrând modest în sală și, attentionandu-mi colegii, pe loc s-a amorsat și desfășurat o manifestare de simpatie la adresa lui, aprecieri entuziaste și sincere, dătătoare de speranțe pentru noi, ajunși, totuși, septuagenari, asupra aspectului sau fizic aproape neschimbat, la vârsta de 86 ani !

- „Nu mă mai periați, și nu mă mai flatați atâta, că nu dăm azi niciun examen la... Emițători !”(cursul predat Promoției noastre), fu replica glumeață a profesorului la puzderia de vorbe admirative pe adresa sa. Asupra "secretului" buneii sale conservări fizice, nu ne-a dat nicio explicație, dar, fără să audă profesorul, un mucalit din grup a zis: va spun eu, că nevasta tânără menține bărbatul tânăr ! Asta e ...secretul ! Era aluzia la faptul că, soția actuală a Profesorului este o fostă studentă de a sa!

5. PE VREMEA LUI...STALIN !

La aniversarea semicentenara de care a mai fost vorba, profesorul **Spataru**, care fusese invitat în tradiționalul prezidiu, este rugat în finalul discuțiilor, să ia și dânsul cuvântul. Ce-a zis profesorul:

- Nu sunt eu prea mare meșter de cuvinte în asemenea împrejurări, dar, din experiențe similare anterioare, știu că asistenta este curioasă să știe, când m-am simțit eu cel mai bine în viața, în ce perioadă mi-a mers cel mai bine. Va răspund cu toată sinceritatea: pe vremea lui ...Stalin ! În 1953 când Stalin a murit, eu aveam 33 de ani, adică vârsta lui Iisus Christos, care, după ce-a făcut toate minunile, după ce a pătimit pentru oameni a murit, a înviat și s-a înălțat, în cele din urmă, la cer, punând punct activității pământești. Și eu făcusem până atunci destule "minuni" dar am considerat că în număr insuficient pentru a pune "punct". Și-am căutat, după puterile mele, să mai fac câte ceva pentru radioelectronica românească, și am reușit câte ceva, în colaborare, în general, cu mai tineri colegi, unii foști studenți ai mei. Și vreau să va spun, că am trăit o mare bucurie și fericire ori de câte ori am avut cui să transmit..."ștafeta"

16. GEORGE RULEA (1926-)

- * *Specialitatea:* radiocomunicații (radiotehnica microundelor)
- * *Născut:* 27 august 1926, Ploiesti
- * *Studii:* Liceul "Petru și Pavel" din Ploiesti (1937-1945), facultatea de electromecanică- secția de electrocomunicații- din IPB (1945-1950). Doctoratul, în 1972. Stagii de specializare la Budapesta, Moscova și Londra
- * *Activități:* Preparator (1950-1952), asistent (1952-1956), șef de lucrări (1956-1966), conferențiar universitar (1966-1972) la catedra de radiotehnică a facultății de electronică și telecomunicații, din IPB. În 1972 devine profesor universitar. De 3 ori a îndeplinit funcția de decan al facultății.

A desfășurat o bogată activitate științifică (articole în reviste românești și străine, comunicări, cărți tipărite, organizarea de reuniuni științifice, ca seminarelele și simpozioanele periodice de microunde). A participat la reuniuni științifice peste hotare (Bratislava, Varsovia, Paris, etc).

Cărți principale tipărite: Tehnică frecvențelor foarte înalte (1966, cu reeditări în 1972, 1981, 1989), Radiolocația (1966, cu reeditare în 1980)

1 „ÎNAPOIATUL”

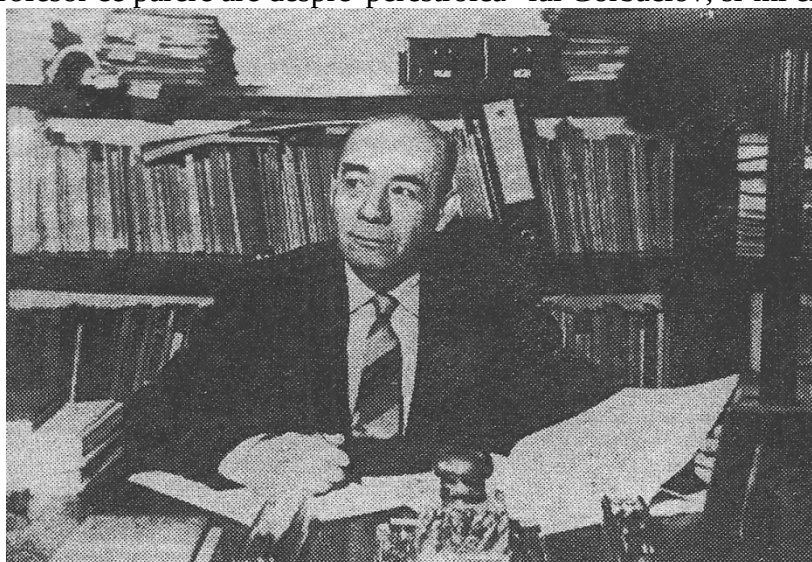
Prin anii '80, la o sesiune CAS (Conferința Anuală de Semiconductoare, organizată anual de către ICCE-Baneasa), undeva pe Valea Prahovei, la Timisul de Sus, paremi-se; profesorul **Rulea** îmi spuse că tocmai se întorsese dintr-o țară din vestul Europei, unde participase la un simpozion științific. “Nu m-am gândit nici o clipă să rămân pe acolo” mi-a zis profesorul, “ m-am înapoiat în țară fără nici o ezitare...”

- Ia spune-mi, Andrei, ști cum se numesc românii ca mine, care se înapoiază, mă întrebă el?
- Cum să nu ?... Patrioți !
- Ași,...” înapoiati”, pur și simplu....înapoiati !

2. PERESTROICA

Il intreb pe profesor ce parere are despre "perestroica" lui Gorbaciov, si-mi exprim regretul

Nu-ti face iluzii ! Gorbaciov n-a intentionat sa aduca pace si dreptate pentru alte tari, ci a vrut, numai, prin masuri reformiste superficiale sa salveze "Colosul URSS" muribund, in fata avantului spre libertate al popoarelor...."sovietice"

- Nu prea mi-e clar !
- Uite, sa-ti fac o comparatie. Un caine e legat de cotetul sau cu un lant de 10 metri lungime, iar strachina cu mancare se afla la 11 metri de cotet. Stapanul cainelui lungeste lantul acestuia la 15 metri, dar muta strachina cu mancare la 16 metri de cotet. ! Ce i-a folosit cainelui ?
- Da, acum mi-e clar, cum e cu ...perestroica....

3. "BANCHETUL"

Din doi în doi ani, profesorul **Rulea** organiza la Institutul Politehnic- Bucuresti, "Simpozionul Național de Microunde", corolar al "Seminariului de Microunde" pe care îl organiza lunar. Deși, așa zis național, la simpozion participau în special cercetătorii științifici

din Bucuresti, și numai foarte puțini din alte orașe precum Cluj, Iasi, Timisoara, etc. La ultimul simpozion din “Iepoca de Aur”, în octombrie 1989, la care participarea a fost jalnic de redusă (oamenii se luptau cu lipsurile cumplite, de tot felul), profesorul mă trage deoparte, la încheerea lucrărilor, și-mi zice:

- Mai **Andrei**, să mergi și tu cu mine și cu invitatul nostru (profesorul DDS, de la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iasi) la un restaurant, să facem “onorurile de gazdă”. Sunt de acord, și iată-ne pe toți trei la restaurantul “Casei Universitarilor”. Era oră 14 și restaurantul era ...gol ! Ne dăm “mari” și solicităm ospătarului lista de mâncăruri și băuturi. Ospătarul se uită lung la noi cu condescendentă, și ne spune:

- Ce listă domnilor? Dumneavoastră să mă întrebați direct, dacă avem să va dăm ceva de mâncare, din sărăcia în care ne zbatem...

Și “ banchetul” nostru, în loc de fripturile la grătar imaginate, s-a rezumat la îngurgitarea unor mâncăruri gătite, sărăcăcioase, că la o cantină, și a unui vin net inferior celor moldovenești băute, odată, la Iasi. Toți trei ne-am gândit atunci, că aceasta stare de lucruri, instaurată de binecunoscuta pereche de “genii”, nu mai poate dăinui mult, și deznodământul s-a întâmp lat... două luni mai târziu...

Profesorul Rulea si autorul in holul cladirii Radiodifuziunii Romane (1998)

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ, SURSE.

1. Viorica Moisil: Un om ca oricare altul. Ed. Albatros, Buc., 1979
2. George C. Moisil: Cui i-e frică de fizica modernă ? Ed. Albatros, Buc., 1981
3. R. Stoica, D. Ciobanu: Să învățăm istoria prin anecdote. Ed. Fiat Lux, 1994
4. Tiberiu Ban: Trei milenii de umor. Ed. Științifică, 1970
5. Manase Radnev: 20 personalități românești în secolul XX. Ed. Universal Dalsi, Buc., 2001
6. Daniel Cocoru: 20 de științe ale secolului XX. Ed. Albatros, Buc., 1981
7. Adriana Lazarescu (selecție): Umor celebru. Ed. Niculescu, Buc., 1994
8. Adriana Lazarescu (selecție): Anecdote despre mari personalități. Ed. Vestala, Buc., 1997
9. Viorica Moisil (selecție): Grigore C. Moisil, un profesor nu că oricare altul. Ed. Tehnică, Buc., 1998
10. John Simmons: 100 cei mai mari savanți ai Lumii. Ed. Lider, Buc., trad. 1996
11. Ion Ionescu- Arges: Știința...în maxime, cugetări, reflecții și nu numai. Ed. CCPCMA, Buc., 2005
12. Ion Petrovici: Prin meandrele trecutului. Ed. Cartea Românească, Buc., 1970
13. Catinca Muscan: Idei pentru eternitate. Ed. Politică, Buc., 1981
14. C. Popescu-Ulmu: Oameni de știință...conexiuni...gesturi frumoase Ed. Albatros, Buc., 1981
15. Romulus Balaban: Români celebrii. Ed. Dacia, Cluj, 1979
16. Ion Basgan: Dimitrie Leonida. Ed. Științifică, Buc., 1968
17. Nicolae Andrei: Voievozi ai spiritualității. Ed. Alma, Craiova, 2000
18. * * * Amintiri despre anii de școală. Ed. Politică, Buc., 1966
19. Hristache Popescu: 100 personalități în construcții. Ed. HP, 2006
20. Eugen Delcea: Istoria secretă a omenirii. Ed. Obiectiv, Craiova, 2006
21. Petru Costinescu, Nicolae Mihailescu, Mihai Olteneanu: Inventatori români. Ed. OSIM și AGIR, Buc., 1999
22. *** Mic dicționar enciclopedic, Ed. Enciclopedică română București, 1972
23. Andrei Ciontu, Laurentiu Moisin, Serban Naicu, Vasile Ciobăniță Pagini din istoria electronicii și radiocomunica, Ed. Național, București, 1998
24. George C. Moisil: Jurnal de idei (copie xerox după manuscris nepublicat, donată de către familie Muzeului Tehnic al UPB)
25. I. Jianu, I. Basgan, L. Macoveanu: George Constantinescu, Ed. Științifică, București, 1966
26. Ion Iacovachi: Primul avion cu reacție "COANDA"-1910, Almanahul Știință și Tehnică, 1084
27. C. Teodorescu-Țintea: Aplicarea efectului Coanda pentru realizarea unor turbine cu caracteristici deosebite, Invenții și Inovații, nr.11/1966
28. *** Viața și opera Marelui Savant Roman, Henri Coanda, Fundația Națională „Henri Coanda”
29. Traian Bucurenciu: Matul viitorului savant, Știință și Tehnică,
30. Maria Trandafir: 75 ani de la primul avion cu reacție., Știință și Tehnică
31. Sandu Crivineanu: Henri Coanda și apa miraculoasă. Magazin

- 32 **Stefan Ispas: Henri Coanda- 100 de ani de la naștere.,Știință și Tehnică, nr.6/1984**
- 33 **Mihai Stoian: Un om se întrece pe sine însuși: H. Coanda**
- 34 **Fl. Zaganescu: 90 ani de la nașterea savantului Henri Coanda, Știință și Tehnică**
- 35 **Vasile Surcel: Proiectele secrete ale lui Henri Coanda,Eveniment, 25.03.2002**
- 36 **H. Coanda: Trei întâmplări de la începutul acestui veac**
- 37 **Manea Manescu: Savantul Henri Coanda-un Edison al României, România Mare**
- 38 **Sorin St. Ispae: Efectul Coanda din nou în actualitate, Știință și Tehnică, nr.3/1988**
- 39 **Ion Basgan:George Constantinescu creatotul unei noi științe-SONICITATEA Știință și Tehnică**
- 40 **Stefan Bălan:100 de ani de la nașterea lui George Constantinescu, Știință și Tehnică**
- 41 **Mihai Olteanu: George (Gogu) Constantinescu-creatorul științei sonicității, Univers Ingineresc, nr.12/2005**
- 42 **Matei Marinescu: George Constantinescu unul din cei mai iluștrii oameni de stiinta ai primului sfert de secol, Știință și Tehnică**
43. **J.Herouart,T.Canta: Contribuții românești la dezvoltarea automobilelor: George Constantinescu,Știință și Tehnică,nr.8/1987**
44. **Gh.Mihoc, G.Ottescu: Grigore C. Moisil, Gazetă matematică seria B, nr. 7/1973**
45. **Solomon Mărcuș: De ce Moisil ? Tribuna, feb.2006**
46. **Solomon Mărcuș: Grigore C. Moisil: Copilăria și tinerețea, Știință și Tehnică, 2/1987**
47. **Eliza Roman: Un mare matematician și tehnica, Știință și Tehnică, mai/1994**
48. **Eva Sireteanu: Un pionier al zborului cosmic:Hermann Oberth, Știință și Tehnică**
49. **PierreLangereux: 50 ans de fusees: von Braun, Seance et Vie, 1977**
50. **Mircea Tiplea: Hermann Oberth-pionier al zborurilor spațiale, creatorul bazelor teoretice ale navigației spațiale, Univers Ingineresc, 7/2002**
51. **INTERNET: Wikipedia.**
52. **Comunicari particulare ale colegilor mei mentionati in prefata.**